

АЛАШАРА

“Alaşara” Abaza-Abhaz Etnik Grubunun Gelişmesine Yardımda Bulunma Uluslararası Birliği'nin Gazetesi

Sayıda:

M. Egzek'in Abhazyaya ziyaretleri – 2 say.

“Alaşara» Vakfı 2020 yılı çalışma raporu – 3 say.

Abaza dilini koruma programı – 5 say.

Kerim Mihts olmadan 20 yıl – 6-7 say.

12+

Musa Egzek Aslan Bjanian ile buluştu

Abhazyaya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Aslan Bjanian ve DAK Yüksek Konseyi Başkanı Musa Egzek, Egzek'in çalışma ziyareti için geldiği Suhum'da bir araya geldi.

Dünya Abaza Kongresi Yüksek Konseyi Başkanı 24 Mart Çarşamba günü Abhazyaya geldi ve Cumhurbaşkanı Aslan Bjanian ile görüştü. Görüşme Suhum'daki Cumhurbaşkanlığı İdaresi'nde yapıldı ve ana dilde selamlarla başladı. Toplantıdaki tüm katılımcılar, tercüme edilmeden söylenenleri anladılar.

Egzek konuşmasının konusuna değindi:

Sizlere kongremizin çalışmalarından bahsetmek istiyorum. Kongrenin tüm güçleri ve yetenekleri insanları mutlu etmeyi ve hayatlarını daha iyi hale getirmeyi hedefliyoruz

Toplantının geri kalanı gazetecilerin olmadığı kapalı bir formatta gerçekleştirildi. Egzek sonunda düzenlediği basın brifinginde, kendisinin ve Başkan'ın DAK ekibinin sahip olduğu çok sayıda projenin uygulanma potansiyelini görüştüğünü söyledi.

Egzek, “DAK'ın Abhazyaya'da yürüttüğü projelerden, potansiyel ve fırsatları nasıl artırabileceğimize bahsettik. Cumhurbaşkanı açısından, insanların hayatlarını daha iyi hale getirmenin gerçekten mümkün olduğu her şeye tam bir anlayış ve büyük ilgi var. Cumhurbaşkanı bu fırsatları çok dikkatli bir şekilde

inceledi, sordu, ilgilendi”, diye bilgilendirdi.

Aynı gün ilerleyen saatlerde Bjanian, DAK ofisini ziyaret etti ve ekiple bir araya geldi.

Egzek, Cumhurbaşkanı'nın bölüm başkanları ve çalışanları ile yaptığı bu ziyarette anlaşmaya ne kadar çabuk ulaşıldığını kaydetti.

DAK Başkanı, “Bugünkü Cumhurbaşkanlığı İdaresi toplantısında, [sadece] Aslan Georgiy-İpa'nın ofisimizi ziyaret etmesini ne zaman bekleyebileceğimizi sordum. Ve hemen ardından olumlu bir tepki geldi. Kongre'nin çalışmaları hakkında yıllık rapor şeklinde düşünebileceğimiz bu tür toplantılar umarım iyi bir gelenek haline gelir. Bizlerde başka neler üzerinde çalışabileceğimizi dinler, analiz eder ve düşünürüz”, dedi ve Cumhurbaşkanı ve tüm

Katılımcılar için bir açıklama daha ekledi: “DAK, bir projeyi üstleniyorsa bunu proje gerçekleştirmiş olmak için yapmaz. Her proje belirli bir katılımcıya, kişiye, belirli aileye, topluma bir bütün olarak fayda sağlamalıdır. Sonuç önemlidir.”, diye vurguladı.

DAK Yönetici Sekreteri İnar Gıtsba ve DAK Personel Başkanı Kan Tania, Kongre'nin ana alanları, yapısı, sistemi ve bölgesel ve yerel temsilcilerinin çalışmalarından bahsettiler.

Liderler, bugün DAK ekibinin: Abhaz-Abaza halkının etnik ve kültürel birliğini güçlendirmek, hem Abhazyaya'da hem de Abhaz-Abaza diasporasının yoğun olarak yaşadığı

yerlerde anadili, gelenekleri ve kültürü korumak ve geliştirmek gibi çok önemli görevlerle karşı karşıya olan iyi koordine edilmiş bir ekip olduğunu belirttiler.

Aslan Bjanian, DAK ekibinin verimli ve iyi koordine edilmiş çalışmasından etkilendiğini “böyle bir ofisten çıkmak dahi istemiyorum”, diye şakalaşarak belirtti. Genç çalışanlara, kendilerinde fark ettiği eğitilmiş profesyonellikleri dolayısıyla kamu hizmeti üzerine düşüncelerini tavsiye etti. Sonra Musa Egzek'e dönerek:

“Çözdüğünüz sorunlar kolay değil. Bir işadamı olarak bu sorunlarla ilgilenmek ve çözmek için

zaman, enerji ve fırsat bulmanızdan çok etkilendim. “Bir aileye bile yardım etmek bugün için çok önemli. Bazıları, Kongre'nin ilgilendiği konuların devlet tarafından çözülmesi gerektiğini düşünebilir. Benim duruma bakış açım ise daha farklı. Devletin iyiliği için hepimiz birlikte çalışmalıyız”, dedi.

Aslan Bjanian, “Yapılacaklar, yapılmış olanlardan daha çoktur. Vladislav şöyle derdi: En kötüsü bitti ve en zoru önümüzde. Devletin inşası, geliştirilmesi ve ona hizmet konusu ana meselemizdir. Etkili çalışan çok az kurumumuz var. Sizin gibi faydalı olma hevesi olanlar var olduğunda, devlete çok büyük

destek oluyor. Çalışmalarınızın organizasyonu ve hayata geçirilişi, kimse de gücünmesin ama hiçbir parti de bile yok. Çalışmalarınız için teşekkür etmek istiyorum”, şeklinde cümlelerini noktaladı.

Musa Egzek de kendi adına, herkesin ortak menfaat için çalıştığını bu sebeple de DAK'ın, devlet ya da Kongre işleri gibi ayırım yapmadığını kaydetti.

DAK YK Başkanı, “Amacımız, ulusumuzun her bir bireyine, onu düşündüğümüzü hissetmeleri için yardımcı olmak, kalplerimizin sıcaklığını vermek, yakın olduğumuzu göstermektir”, dedi.

Musa Egzek'in kanun tasarısı kabul edildi

24 Mart'ta KÇC Parlamentosunun olağan oturumunda milletvekilleri, KÇC Halk Meclisi Başkan Yardımcısı Musa Egzek'in önerdiği yasa tasarısı, “Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti'ndeki belirli vatandaş kategorileri için ek sosyal destek önlemleri” iki okumada değerlendirildi ve kabul edildi.

Tasarının özü, belirli vatandaş kategorilerine ek sosyal destek önlemleri sağlamaktır. Askeri personelin çocukları, itfaiyeciler, engelliler, çok çocuklu ailelerin çocukları için okul öncesi eğitim kurumlarına kaydolurken Federal düzeyde destek sağlanacaktır. Buna ek olarak, federal yasa, Rusya Federasyonu kurucu birimlerinin eyalet yetkililerine çocuk haklarını destekleme ve koruma yetkisi verdi.

Musa Habal-İpa'nın kabul edilmesini istediği «Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti'ndeki belirli vatandaş kategorileri için ek sosyal destek önlemleri» devlet kanunu, Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti'nin yargı yetkisi altındaki devlet eğitim kurumları ve okul öncesi genel temel eğitim programını uygulayan belediye eğitim kuruluşlarına kaydolma birincil hakkına sahip çocukların kategorisini (federal mevzuatla belirlenen kategorilere ek olarak) belirleyecek.

– Okul öncesi evrensel genel eğitim alma hakkının devlet garantisi uygulamada, çoğu zaman bu hakkın sosyal olarak korunmasız belirli çocuk kategorileri için gerçekleştirilmesi imkansız sorunlarla karşı karşıya kalması ile sonuçlanıyor. Musa Egzek, bu sorunu çözmek için teklif

edilen tasarının kabul edilmesi gerektiğini açıkladı.

Meclis sunulan tasarıyı oybirliğiyle destekledi. Böylelikle KÇC'deki okul öncesi eğitim kurumlarında kayıt önceliği hakkı verilecekler:

– Kimsesiz çocuklar;
– Engelli çocuğu olan ailelerin çocukları;

– Okul öncesi çocukları eğitime ve yetiştirme görevlerini yerine getiren pedagojik çalışanların çocukları;

– KÇC ve federal bölgelerde bulunan devlet sağlık kuruluşlarının sağlık çalışanlarının çocukları,

– Doktor, hemşire gibi sağlık çalışanları, ambulans, özel ambulans, tıbbi bakım görevlilerinin çocukları,

– bekar annelerin çocukları ve annesiz çocuk yetiştiren ebeveynlerin çocukları.

Ramazan Mihts, Rusya Federasyonu Devlet Duması bünyesindeki Uzman Konseyine katıldı

«Alaşara» Vakfı Başkan Yardımcısı Ramazan Mihts, Devlet Duma Milliyetler Komitesi bünyesindeki Kamu Uzmanları Konseyi'ne katılmıştır. Komite ilgili kararı 18 Şubat'ta verdi.

Uzman Konseyinden, Komitenin yasama faaliyetlerine analitik, uzman, bilgilendirme ve danışmanlık desteği sağlanması ve yasama sürecinde sivil toplum kurumları ile hükümet organları arasında yapıcı işbirliği ve etkileşimi teşvik etmesi istenir.

Uzman Konseyinin ana görevleri arasında, Rusya Federasyonu'nun devlet vatandaşlık politikasının uygulanması alanında mevzuatın iyileştirilmesine yönelik tavsiyelerin geliştirilmesi;

Rusya'nın azınlık halklarının haklarının korunması için yasal destek;

Komitenin dil politikası ve eğitim alanındaki mevzuatın işleyişi ve iyileştirilmesi gibi konular bulunur.

Ramazan Mhtse, yılda en az iki kez düzenlenen Uzmanlar Konseyi toplantılarına katılarak gündemlerine önerilerde bulunma ve tartışılan konularla ilgili görüş bildirme imkânı bulacak.

Alaşara Vakfı Musa Egzek Başkanı bu olay hakkında yaptığı yorumda;

– Bu, devletin ulusal politikasının en önemli konularında tavsiyelerin geliştirildiği, önemli bir platformdur. Temsilcimizin Uzman Konseyi'nin çalışmalarına katılımı, Abaza halkının ilgisini çeken konuları tartışmaya açmamıza ve bunları ulusal program çerçevesinde çözümlenmiş yollarını bulmamıza olanak sağlayacaktır, dedi.

Abhazya Görüşmeleri

Dünya Abaza Kongresi Yüksek Konseyi Başkanı Musa Egzek, 24 Mart - 27 Mart tarihleri arasında çalışma ziyareti ile Abhazya'daydı. İlk gün, ülkenin Cumhurbaşkanı Aslan Bjanı ile yaptığı resmi görüşme ve ardından tüm Kongre ekibiyle iletişim kurmak için DAK ofisine yaptığı ziyaret ile geçti. Kalan günlerde DAK Yüksek Konsey Başkanı, Yüksek Konsey üyeleri, kadın kolları, Baslahu köyünün ve Suhum'un Novy Rayon bölgesinin yerel temsilciliği üyeleri ile toplantılar yaptı.

Korona virüs salgını nedeniyle oluşan uzun bir aradan sonra 25 Mart'ta DAK Yüksek Konsey Başkanı Musa Egzek, Kongre Üst Kurulu üyeleri ile bizzat görüştü.

Toplantının açılışını yapan DAK Yüksek Konsey Başkanı, mevcut plana göre bugün Kongrenin Abhazya'nın her yerinde yerel temsilciliklerin açılmış olması gerektiğini kaydetti.

Musa Egzek, bugün Abhazya'nın tüm yerleşim yerlerinde yerel temsilciliklerin olmasının planlandığını ancak korona virüs salgını dolayısıyla Abhazya'da 33 yerel temsilcilik açılabilmediğini kaydetti. Bu sebeple, "şimdi daha fazla çalışarak devam etmeniz gerekiyor", dedi.

Kongrenin insani yardım çalışmalarında aktif rol alan herkese teşekkür etti.

Yüksek Konsey Üyesi, Stratejik Araştırmalar Merkezi Direktörü Vyacheslav Çirikba, Kongre'nin aktif çalışmalarının yeniden başlaması için duyduğu heyecanı dile getirdi:

"En zor kısmın geride kalmış olmasını umuyorum. Boşluğu doldurmak için büyük bir arzumuz var, yeni planları tam özveri ile uygulamaya hazırız", diye vurguladı.

Geri Dönüş Bakanı, Yüksek Konsey DAK üyesi Vadim Harazia ortak çalışma için bir dizi teklifte bulundu.

Bakan, "Kongre ekibinin bir parçası olduğum için çok mutluyum. Beni bu toplantıya davet ettiğiniz için teşekkür ederim. İnaniyorum ki hepimiz için - başkanlık ettiğim departman (Geri Dönüş Bakanlığı), Dışişleri Bakanlığı ve Dünya Abaza Kongresi'nin - geri dönüş konusunda ortak bir yol seçmesi gerektiğine inanıyorum. Geri dönüş süreci için müştereken ortak bir tutarlı strateji geliştirmeyi teklif etmek istiyorum. Departmanımıza her defasında ilgili bir devlet programının bulunmayışı hakkında adil eleştiriler yapılıyor. Tabii ki, çok şey yapıldı, ancak zamanın gösterdiği gibi, bu yeterli değil. Ortak görevlerimiz var ve gerçekten birlikte çalışmak isterim", dedi.

Toplantı, ortak bir Abhaz-Abaza alfabesinin geliştirilmesi ve Abhaz ve Abaza «Apsuara» ahlaki kuralları hakkında çocuklar ve yetişkinler için bir el kitabı gibi acil konuların tartışılmasıyla devam etti.

Musa Egzek, Abhazya Bilimler Akademisi'nin himayesinde Abhaz-Abaza ortak alfabesi oluşturmak için üç yıldır aktif çalışmalar yapıldığını ancak bu çalışmanın başarı ile taçlandırılmadığını kaydetti. Bugün Yüksek Konsey üyeleri - Stratejik Araştırmalar Merkezi direktörü Vyacheslav Çirikba ve Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi'nin bilimsel çalışmalarından sorumlu rektör yardımcısı Sergey Paz böyle bir alfabenin oluşturulması için çalışıyorlar.

Vyacheslav Çirikba, iki alfabe birleştirilmenin zorluklarından bahsetti.

Akademisyen, "Oldukça zor bir çalışma. 30'larda Latince yazıya sahip olduğumuzda, pratikte bire bir, tek bir alfabe vardı. Daha sonra Rusya da Kiril alfabesine, Abhazya'da ise Gürcü bazına geçtiğinde bir bölünme meydana geldi. 1954'te geri iade edilen alfabe, Abazin alfabesinin ilkelerine ters kalmaktadır", diye konuştu.

Çirikba, ana sorunun, ortak alfabenin temeli olarak Abhazca mı yoksa Abazine'nin mi sisteme temel alınacağı ve iki alfabe için tamamen yeni mi yoksa melez bir temel mi geliştirilmesi gerektiği olduğunu belirtti.

Yüksek Konsey üyeleri ayrıca, Abhaz-Abaza halkının tarihi hakkındaki tüm bilimsel literatürdeki «kalite işareti» olarak adlandırılan işaretleri gözden geçirecek ve işaretleyecek olan bir bilimsel Abhaz-Abaza uzman konseyinin oluşturulmasını da tartıştılar.

Dünya Abaza Kongresi Yüksek Konseyi Başkanı Musa Egzek, aynı gün Kongre Kadın Kolları temsilcileriyle de bir araya geldi.

Musa Egzek, Kongre ekibinin güzel yarısının temsilcileri olan kadınları bir önceki Abhazya ziyaretinden bu yana yaptıkları çalışmalar için minnettarlıkla selamladı.

Egzek, "Hepinizi gördüğüme içtenlikle sevindim. Nispeten kısa bir süre içinde, Abhazya'daki yaşam kalitesini ve dinamizmini gerçekten etkileyebilmek için yapmamız gerekenler hususunda Kongrenin fikirlerini ve nasıl hareket etmemiz gerektiğine dair vizyonu nasıl özümlediğinizi görebiliyorum. Deniz kenarında havayı beklemek, yarın kendiliğinden daha iyi olacağımızı ummak çok yanlış. Yaradan bize kaderimizi kendi ellerimize alma ve onu burada ve şimdi değiştirme fırsatı verir", dedi.

DAK YK Başkanı, Kongre ekibinin gidecek uzun bir yolu, zor ortak çalışmaları ve öğrenecek çok şeyi olduğunu kaydetti. Başkana göre asıl mesele: «Basit şeylerden başlayıp daha komplike olanlara geçerek, herkes için kişisel olarak yapmak istediğimiz her şeyi insanlara, kalplere aktarmayı» öğrenmek.

Böyle bir yapının gerekliliğinden bahseden Egzek, kadının toplumun sosyal yaşamındaki özel rolüne dikkat çekti.

Egzek, "Bir erkek pek çok şeyi dikkat etmezken bir kadın çok şeyi fark eder ve hayat nüanslardan oluşur - her şey ayrıntılarda gizlidir. Bu konularda çok iyisiniz", diye toplandı.

Toplantıya katılanlar, DAK lideri ile gerçekleşen birebir görüşme ile motive oldular.

Musa Egzek 26 Mart tarihinde Baslahu köyünü ziyaret etti ve Yerel

Temsilcilik aktivistleri ile bir araya geldi.

Toplantı, Çiçiko Hiba'nın adını taşıyan Baslahu Lisesi'nde yapıldı. Bu fırsatı değerlendiren okul müdürü Asida Paçulia, eğitim kurumuna sağladıkları yardım için Kongre Başkanı ve çalışanlarına teşekkür etti:

"Kongre, okulumuza spor malzemeleri ve kırtasiye malzemeleri konusunda defalarca yardım etti. Bu desteğe dahil olan herkese teşekkür etmek istiyorum.

Musa Egzek, Kongre Yerel Şubesi aktivistleri ile sohbet ederken, Abhaz köyünün kalkınmasına ilişkin vizyonundan bahsetti.

DAK YK Başkanı, "Tanrı bize her zaman barış içinde yaşamayı nasip etsin, ancak Anavatani savunmamız gerektiğinde, hepimiz ne yapmamız gerektiğini bilir ve birlik oluruz. Bununla birlikte, barış içindeki stabil bir yaşamda bundan fazla değilse daha az bir çaba gerektirmez. Ne kadar birlikte olmamız, yakın olmamız, birbirimizle konuşmamız, her köyün, her ailenin, her bireyin sorunlarını anlamamız gerektiğini anlatmak zor olabiliyor. Bugünden önümüzdeki 5-10 yıl için hedefler belirlemeli ve bunları uygulamaya başlamalıyız. Her küçük başarı bizi birbirimize yaklaştıracak ve kaderimizi birlikte planlayabileceğiz. Tüm yolları deneyeceğiz. Bu bugün için ana görevimiz", diye vurguladı.

Eski okul müdürü Çiçiko Hiba tarafından başlatılan uzun bir geçmişi olan geleneğe göre, buraya gelen seçkin konuklar okul parkına ağaç fidanları dikmekte.

Musa Egzek de bir istisna olmadı ve toplantı sonunda okul yönetiminin isteği üzerine İvua Tarba parkına fidan dikti.

Musa Egzek, okul ziyaretinin ardından bir yıldır tüm köyün, Kongre ekibinin ve ayrıca pek çok yardımsever yurttaşın çabalarıyla kendilerine konut inşa edilen genç Çirikba ailesini ziyaret etti.

DAK Yüksek Kurulu Başkanı, bu şekilde birbirimize yardım edersek her türlü sorunun çözüleceğine olan inancını dile getirdi.

Musa Egzek, "Birbirimize yardım edersek, her şeyde başarılı oluruz. Birbirimize destek olmak, sadece komşu olmadığımızı, sadece hemşeri olmadığımızı anlamak çok önemlidir - biz bir aileyiz. Ve ailede her zaman sevgi vardır. Allah her geçen gün böylesine güzel amellerle artan bir sevgi nasip etsin", dedi.

İ Muhtar Daur Pagaa, yapılan yardımlardan dolayı Kongre ekibine ve bizzat Musa Egzek'e bir kez daha teşekkür etti.

Pagaa, "Bugün Baslahu'n tamamı için önemli bir gün, Musa habal-ıpa Egzek gibi bir kişiyle tanışmak bizim için büyük bir onur. Bizi ziyarete zaman ayırdığı için minnettarız. Ne yazık ki, hava koşulları nedeniyle evin inşaatı artık askıya alındı, ancak daha önce olduğu gibi tüm köylü bu genç aileye yardıma devam ediyor. Baslahu İdaresi adına, yardımları için ilgili herkese teşekkür ederim", diye şükranlarını sundu.

BMT'nin Online Forumu

3 ve 4 Mart'ta, Birleşmiş Milletler Daimi Forumu'nda Doğu Avrupa, Rusya Federasyonu, Orta Asya ve Kafkasya'daki Yerli Halklar Sorunları üzerine çevrimiçi bir görüşme gerçekleştirildi. Dışişleri Bakanlığı çalışanları tarafından temsil edilen Rusya da dahil olmak üzere birçok ülkenin devlet adamları ve halk figürleri foruma katıldılar. Forumu katılanlar arasında DAK ve "Alaşara" Vakfı çalışanları Ramazan Mihts ve Murat Mukua da vardı.

Yerli ve Yerli Azınlıklar Çalışma Grubu İnsan Hakları Konseyi uzmanı, BM Yerli Halkların Sorunları Daimi Forumu üyesi, Hukuk Bilimleri Doçenti, İjora halkının temsilcisi Dimitriy Karakka-Zaitsev, Abazin ve İjorlar ile ilgili olarak «Rusya Federasyonu'ndaki Yerli Halkların Haklarının Korunması « kanununun uygulanmasındaki sorunlar hakkında

konuştu. 4 Mart'taki forumda konuşan Ramazan Mihts da aynı konuya değindi.

Dimitriy'nin bu konudaki tutumunu destekledi ve Abaza Abazin ve İjorların 05/08/2009 N 631-r Rusya Federasyonu Hükümeti Düzeni'ne dahil edilmesinin (12/29/2017 tarihinde değiştirildiği gibi) «Rusya Federasyonu yerli halklarının geleneksel ikamet yerleri listesinin ve geleneksel ekonomik faaliyetlerinin ve Rusya Federasyonu yerli halklarının geleneksel ekonomik faaliyet türlerinin listesinin onaylanması» yasanın daha etkili uygulanması için gerekli bir adım olduğunu söyledi.

Daimi Forumun, foruma katılan ülkelere toplantı sonuçlarına göre önerilerde bulunması gerekmektedir.

Kafkasya Savaşı Mağdurları Anısına

Türkiye'nin Kocaeli şehri Kandıra Babalı sahilinde Abhaz kültür merkezi temsilcileri, Kafkas Savaşı mağdurlarının mezarlarının bulunduğu bölgenin yakınına bir hatıra ormanı ve zeytin fidanları dikme etkinliği gerçekleştirildi.

Etkinliğin fikri Kocaeli ili Abhaz kültür merkezi başkanı Hasan Konca'ya ait. Kocaeli'nin Kandıra sahilinde yakınlarında Kafkas Savaşı mağdurlarının mezarlığı bulunmaktadır.

Etkinliğe Abhazya'nın tam yetkili temsilcisi danışmanı Cansuh Lazba da yer aldı. Kendisi zeytinliğin yerinin tesadüfen seçilmediğini söyledi. Burada her yıl 21 Mayıs'ta, Kafkas Savaşı Mağdurlarını Anma Günü etkinlikleri düzenleniyor.

Danışman, "Kefken sahilinde, 19. yüzyılın trajik olayları sırasında tarihi vatanlarını terk etmek zorunda kalan Abhaz-Adıge diasporasının temsilcilerinin ilk sığınağıdır", diye belirtti.

Cansuh Lazba, girişimin yerel yetkililer tarafından da desteklendiğini kaydetti.

Lazba, "Türkiye, Abhazya ve dünyada yaşayan genç Abhaz ve

Abaza kuşağının dikkatini böylesine önemli ve tarihi olaylara çekmek için bu tür etkinliklerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir", dedi.

Dünya Abaza Kongresi Yüksek Konsey üyesi Ahmet Hapat da anma etkinliğine katıldı. Kocaeli Abhaz Derneği ve Kocaeli Büyükşehir belediyesinin birlikte düzenlediği etkinlikte yaklaşık 300-adet zeytin fidanı dikildi. Etkinlikte 100'den fazla kişi yer aldı.

Etkinliğe 100'den fazla insan katıldı. Ahmet Hapat'ın verdiği bilgilere göre etkinliğe katılanlar arasında; Abhazya Türkiye Temsilciliği DAK Türkiye konsey üyeleri- Abhaz Dernekleri Federasyonu- İstanbul Abhaz Kültür derneği-Kocaeli Abhaz Kültür Derneği-Sakarya Abhaz Kültür Derneği-İnegöl Abhaz Kültür Derneği-Bursa Abhaz Kültür Derneği- Karaelmas Abhaz Kültür derneği ve vatandaşlar vardı.

Ahmet Hapat, "Babalı sahilinde yapılan bu hatıra ormanının yaşama tutunmak ve barış adına anlamlı ve kalıcı bir mekân olarak kalmasının önemli olduğunu belirtmek isterim", dedi.

«Alaşara» 2020 çalışmalarının sonuçlarını özetledi

Pandemi dolayısı ile 2020 yılında Uluslararası «Alaşara» Vakfı'nın çalışma planında önemli değişiklikler yapıldı. Tüm halka açık etkinlikler iptal edildi ve maalesef bütün bir yıl kültür ve spor festivali «Abaza», Abaza dili ve edebiyatı festivali ve geleneksel hale gelen diğer birçok Abaza forumu olmadan geçti.

Ancak organizasyon çalışmayı bırakmadı. Çalışmalarının büyük kısmını korona virüsle mücadeleyle yönlendirdi.

«Alaşara» Vakfı Musa Egzek Başkanı, Karaçay-Çerkesya ve Abaza köylerindeki sağlık kuruluşlarına çeşitli tıbbi malzeme, kişisel koruyucu donanım ve ilaç satın alarak ulaştırdı. Egzek, yaklaşık 150 düşük gelirli aileye yiyecek ve ilaç kolileri ulaştırdı.

KÇC «Alaşara» Vakfı özel biriminin başkanı Murat Mikua, ülkenin Covid-19 ile mücadele merkezine çalışmalarına katıldı ve başta Abaza nüfusu olmak üzere tüm taleplere hızlı bir dönüş yapılmasını sağladı.

Kadın kolları, Abaza köylerinde yaşayanlara koruyucu maskeler dikme, yaşlılara ve yalnız insanlara yiyecek ulaştırılmasını sağlayan ve korona virüs hastalığının durumu hakkında bilgi toplayan yardımların düzenlenmesinde aktif rol aldı.

M.H. Egzek'in salgınla mücadele sırasında ülkede

sağladığı yardımlarla ilgili detaylı bilgiye alashara.org web sitesinde ve sosyal ağlardaki «Alaşara» Vakfı sayfalarından ulaşılabilir.

Yıl boyunca aktif bir kitap yayınlama faaliyeti vardı. Zaferin 75. yıldönümünde «Alaşara» «Ölümsüz Alay» kitabını yayınladı. «Abaza» gazetesinin yayın kurulu tarafından hazırlanan «Abazinler « ve enformasyon ve analitik bölüm başkanı Georgiy Çkala tarafından derlenen «Abaza kahramanlarının başarıları» kitabının ikinci baskısı.

Kasaya Batalov'un «Abaza folkloru ve Abaza edebiyatı üzerine» adlı eseri, Ekaterina Şhay'ın «Abaza çocuk şiiri» antolojisi, Pötr Çkala'nın biyobibliyografik referans kitabı «Abaza yazarları»nın üçüncü baskısı, M.Y. Lermontov'un «Mtsyri» eserinin Eduard Çauçua tarafından yapılan Abazince çevirisi, Larisa Şibzihua'nın kitabı «Abazar'ın Kutsal Özü» adlı kitabı yayımlandı.

Abaza dilini korumaya yönelik çeşitli etkinlikler desteklendi. «Alaşara» Adige-Habl ilkokulunda bir Abaza sınıfının açılması için lobi yaptı, Elburgan okulunun Abaza dili sınıfının mobilya ve teçhizat ile donatmasına destek verdi, Çerkessk'teki «Abanpara» Abaza anaokuluna mali yardım sağlandı, anaokulları için didaktik oyunlar yayınladı.

KÇGU Filoloji Enstitüsü'nün

Abaza şubesine 6 başvuranın girdiği kariyer rehberliği çalışmasını yürüttü. Çocuk dergisi «Şıyaçea»nın iki sayısı yayımlandı.

KÇDÜ Filoloji Enstitüsü'nün Abaza şubesine 6 başvuranın girdiği kariyer rehberliği çalışmasını yürüttü. Çocuk dergisi «Şıyaçea»nın iki sayısı yayımlandı.

Geleneksel Abaza kültürünü koruması ve geliştirilmesi açısından, «Alaşara» tarafından düzenlenen altın işlemeciliği kursları önemliydi. Eğitmen Diana Cır, bu sanatı aralarında farklı milletlerin temsilcileri olan 56 kıza öğretti.

«Alaşara» Vakfı'nın siparişi ile çekilen «Abaza Bıçakları» adlı video filmde bıçak yapma geleneği anlatıldı. Kadın Kolları Koordinasyon Kurulu tarafından sahnelenmesi düzenlenen Abazaların geleneksel kıyafetleri hakkında da bir video da çekildi. Kendi imkânlarımız ile Elburgan'daki etnografya müzesi ile ilgili bir film hazırlandı. Abaza dilindeki ilk uzun metrajlı film «Üç Kardeş» in çalışması bitmek üzere.

«Alaşara» çeşitli video ürünleri hazırlamasının yanı sıra, ülkeye gelen yaratıcı grupların Abazalar hakkında yüksek kaliteli video içeriği oluşturmalarına yardımcı oluyor.

Derneğin Çerkessk ofisinde çalışan arkadaşlar, «Rossiya» kanalının 9 Ağustos'ta yayımlayacağı özet program için onlara eşlik

ettiler, ayrıca Federal Etnik Çalışmalar Bürosunun desteği ile Abazalar hakkında bir film çeken Pierre Brochet'in film ekibine de yardımcı oldular.

Korona virüs salgını ile ilgili kısıtlamalar nedeniyle, planlanan spor etkinliklerinin 2020'de iptal edilmesi gerekti. Ancak Alaşara, sporculara ve spor tesislerinin yapımına destek vermeye devam ediyor. Geçen yıl aktif dört sporcu, «Alaşara» Vakfı Başkanı Musa Egzek'ten aylık 15 bin ruble destek aldılar. 400 metrelik engelli koşu Rusya şampiyonluğunu kazanan atlet Arsen Lamkua için büyük bir karşılama düzenlendi.

«Alaşara» Vakfı inşaat ekibi ve M.H. Egzek'in mali desteği sayesinde Psij köyünde bir futbol sahası için temel hazırlandı. Köylerindeki spor salonunu yenilemeye çalışan Abaza-Hablea köy aktivistlerine yardım yapıldı.

2020 yılında, «Alaşara» Vakfı, açık hava etkinlikleri ve etnik turizmin gelişmesi için bir üs haline gelecek temel bir turizm ve rekreasyon kampı oluşturma projesi için Federal Turizm Ajansı'ndan hibe kazandı. Proje 2021'de tamamlanacak.

Abaza köylerinin toplum aktivistleri, Büyük Vatanseverlik Savaşı, Kafkasya savaşları ve diğer tarihi olaylarla ilgili çeşitli anma törenlerine ve etkinliklerine katıldı. Üç köyün aktivistleri

Staro-Kuvinsk'te okul bahçesinin kaldırım taşlarının döşenmesi, Malo-Abazinsk'te okul bahçesinin etrafına çit çekilmesi ve İnjiç-Çukun mezarlığının etrafının kapatılması gibi sosyal açıdan önemli projeler uyguladılar.

Bu projeler için fonlar Abaza Halkı Ulusal Fonu aracılığıyla toplandı. Aktif Abaza gençleri için, «Alaşara» Vakfı kişisel gelişim üzerine 50'den fazla kişinin katıldığı çeşitli seminerler, eğitimler ve ustalık sınıfları düzenledi. Tüm etkinlikler için gerekli hukuki destek sağlandı. Çerkessk'teki «Alaşara» Vakfı'nın özel birimine bağlı avukatları, vatandaşlara ve kırsal yönetimlere ücretsiz danışmanlık yardımı sağladı. Dahası, hukukçular hem örgütün ofisinde hem de doğrudan Abaza yerleşimlerinde danışmanlık hizmetini gerçekleştirdi, bu da bu hizmetlerin daha fazla kullanılabilirliğini sağladı. 2020 yılında Alaşara avukatlarının hizmetlerinden toplamda 80 kişi yararlandı. Onlar tarafından hazırlanan 18 iddia ve şikayet şimdiden sonuçlanmış bulunmakta.

STK'nın çalışmaları alashara.org ve sosyal medyada aktif olarak yer alıyor. Ayrıca 2020 yılında «Alaşara» gazetesi iki sayı yayınladı.

2021 çalışma programı şimdiden onaylandı ve «Alaşara» Vakfı ekibi uygulamaya başladı.

«Alaşara»nın gümüş standardı

Uluslararası «Alaşara» Vakfı, 2020 yılı Kamu Raporunu alashara.org sitesinde yayınladı.

Sivil toplum örgütünün çalışmalarının sonuçlarına ilişkin bilgilere ek olarak, Kamu Raporu, faaliyetlere yönelik finansman hacimlerini ve kaynaklarını da açıklamaktadır. Daha önce de olduğu gibi, gelir yapısının büyük kısmını kurucunun katkıları oluşturuyor, bu rakam geçtiğimiz yıl 4,5 milyon ruble'yi aşmaktaydı. «Alaşara» Vakfı başkanı Musa Egzek buna ek olarak covid-19'a karşı mücadele için 5,7 milyon ruble bağışladı. Organizasyon ve onun bireysel çalışanları tarafından kazanılan hibe ve sübvansiyonlara ilişkin bilgiler de dikkate değer. Toplam rakam 4.586.180 ruble. Bu paranın bir kısmı 2020 yılında alınıp kullanılırken, kalan miktarın 2021 yılında kullanılması planlanmaktadır.

Çalışmanın yüksek kaliteli sonuçlarından bahseden «Alaşara» Vakfı, 2020 yılında tüm yaşananlara rağmen örgütü ve ekibi korumanın, Abaza halkı için önemli olan sorunların çözümüne aktif bir şekilde odaklanmanın, bu sorunlara katılım şekillerini belirleyebilmenin korona

virüse karşı ortak mücadelede yer almanın, sosyal tasarım alanındaki faaliyetlerin artırılması mümkün olduğunu belirtiyor.

Bu arada 9 Şubat 2021'de, «Bağışçılar Forumu» (Rusya'da faaliyet gösteren bağış kuruluşlarının birliği) tarafından düzenlenen, sosyal odaklı Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların 2019 yılı «Başlangıç noktası» na ilişkin kamuoyuna duyurulan XI.Tüm Rusya yarışmasının sonuçları açıklandı.

Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Bağış Fonu desteğiyle her yıl düzenlenen yarışma, Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların şeffaflık ve hesap

verebilirlik kültürünü geliştirmesini teşvik ederek, kar amacı gütmeyen sektöre duyulan güveni artırmak amacıyla düzenleniyor.

361 kuruluş (yerelden uluslararası faaliyet ölçeğine kadar 8 federal bölge, 49 bölge ve 113 yerleşim birimi temsilcileri) XI. yarışmaya başvuru formlarını gönderdi. 285'i yarışmaya katılmak için kabul edildi.

Uzman seçimlerinin sonuçlarına göre, kamuya açık raporlara dört standartta belirlendi: «Temel» (32 rapor), «bronz» (69 rapor), «gümüş» (99 rapor) ve «altın» (85 rapor).

«Alaşara» Vakfı Kamu Raporu «Gümüş Standart» Ödülüne Layık Görüldü!

Rekabet Yönetmeliği'nde belirtildiği gibi «Gümüş Standart», «Alaşara» Vakfı tarafından sağlanan ve mali bilgiler dahil olmak üzere kuruluşun faaliyetleriyle ilgili tüm bilgilerin tam ve kanıt dayalı olarak açıklanmasını ifade eden kamuya açık raporun «yüksek kalitesi» anlamına gelmektedir.

«Alaşara» Vakfı'na 2018 yılı kamuoyu raporu içinde «Gümüş Standart» ödülü verildiğini hatırlatmak isteriz.

Ebeveyn kulübü çalışmalarına başladı

Eğitimlerin ilk döngüsü DAK bünyesinde oluşturulan Ebeveyn Kulübü'nde yapıldı. İlk eğitim evliliğe adanmıştı. Psikolog Aminat Goguş başuzman olarak davet edildi. Ders döngüsüne «Bir gelinin bilmesi gerekenler» konusuna başladı.

– Konunun bir psikologla tartışılması büyük ilgi uyandırdı. Eğitim bir buçuk saatten fazla sürmesine rağmen, zaman yetmemişti. Kulüp üyeleri eğitimin bitmesine çok üzüldü- kulüp moderatörleri Bella Mambet ve Stella Cemakul izlenimlerini paylaştı.

Kulübün ikinci toplantısında Abaza belediye bölgesi kadın kolları başkanı Zurida Açboku uzman olarak konuştu. Toplantıya gelen kızlara ve genç gelinlere Abaza ailesinin geleneklerini anlattı. Aile içinde başarılı ilişkiler kurmanın anahtarı olarak bu geleneklerin gözetilmesi gerektiğini anlattı.

– Aile evi birçok tuğladan oluşmaktadır. Her tuğla, aile üyeleri arasındaki ilişkinin temellerini tanımlayan asırlık ve zaman içinde test edilmiş bir gelenektir - dedi Zurida Sultan-pha ve herkesin birbiriyle anlaşığı bu tür tuğlalardan sağlam bir evin nasıl yapıldığını açıkça gösterdi.

Bu gelenekler yaşlılara saygı, komşularla iyi ilişkiler ve misafirperverliğe dayanır. Uzman, tüm bunların yaşamda nasıl ortaya çıktığını belirli örneklerle açıkladı. Zurida Açboku, Abaza görgü

kurallarının unsurlarını daha da net bir şekilde gösterdi. Eline bir bebek alarak, çeşitli günlük durumlarda kimin, kimin hangi tarafında bulunması gerektiğini gösterdi. Bu tür şeyler hakkında sahip olunan bilgi, bir kızın yetiştirilmesini karakterize eder ve onun için yeni olan ailesinde utanacağı davranışlardan kaçınmasına izin verir.

Zurida Sultan-pha tarafından seçilen iletişim yöntemi dinleyicileri kendine çekti: Konuşmacının söylediği ve gösterdiği her şeyi ilgiyle karşıladılar. Eğitimin bilgilendirici ve yararlı olduğu kanıtlanmış oldu.

Üçüncü ders, ailede psikolojik sağlık konusuna ayrılmıştı. Psikolog Aminat Goguş bu kez genç dinleyicilerle doğru partneri nasıl seçeceklerini ve etkili bir şekilde iletişim kurmayı, aile içinde öncelikleri ve sınırları nasıl belirleyeceklerini tartıştı.

Eğitimlerin ilk döngüsü «Düğün sonrası hayat» konulu bir söyleşi ile sona erdi. Aminat Goguş, aile yaşam döngüsünün evrelerinden, evlilik ilişkilerinin ana evrelerinin karakteristiklerinden, bir sistem olarak ailenin sınırlarından ve parametrelerinden bahsetti. Ayrıca «sağlıklı» ve «sağlıksız» aileler kavramları tartışıldı.

«Altın niteliğinde bilgilerdi» - dinleyicilerden biri eğitimin içeriğini tamda bu şekilde tanımladı.

Zevkle derslere katılan ve kendileri için birçok yeni ve önemli şey öğrenden kulübün daimi üyelerinden oluşan bir grup oluşturuldu.

COVID-19 ile mücadele devam ediyor

Alaşara ekibi, koronavirüs hastası ve evde tedavi gören Çerkessk sakinlerine gönüllülerle birlikte yardım sağlamaya devam ediyor. Çerkes şehir polikliniğinin verdiği listelere göre ücretsiz ilaç dağıtımı için onlarca ziyaret yapıldı.

Musa Egzek, «COVID-19 ile mücadele günümüzün en acil görevlerinden biri olmaya devam ediyor ve bizde bu yönde aktif olarak çalışmaya devam ediyoruz. Sadece güçlerimizi birleştirerek hastalığa direnebiliriz «, diye belirtti.

Ayrıca, Musa Habal-İpa'nın 2020 yılında KÇC sağlık kuruluşlarına solunum cihazları ve diğer tıbbi malzeme bağışında bulunduğunu, ihtiyaç sahibi birçok kişiye ilaç ve gıda konusunda yardımcı olduğunu hatırlatmak isteriz.

Ulusal-Kültürel Özerklik «Abaza», «Stavropol Abazaları» filminin tanıtımını yaptı

Stavropol şehrinin «Rusya benim tarihimdir» adlı müze ve sergi kompleksinde belgesel film «Stavropol Abazalarının sunumu» yapıldı. Film, Milliyetler ve Kazaklar bölgesel komitesinin mali desteği ile Stavropol Bölgesi Abaza Ulusal Kültür Özerkliği «Abaza»nın siparişi ile çekildi.

Komitede etnik ilişkiler departmanına başkanlık eden Sergey Zinev, bu konu hakkında şöyle yorum yaptı:

– Stavropol Abaza diasporamız en aktif olanlardan biridir. Yarışmamıza katıldılar, ödülü aldılar ve filmi çektiler. Bütün bunlar mümkün oldu çünkü insanlar gerçekten çalışıyor. Komite, ulusal-kültür derneğinin iyi ve önemli girişimlerini desteklemeye memnuniyetle devam edecektir.

– Bu, Stavropol bölgesinin Abazaları hakkında ilk belgesel film. Tarihi, arşiv materyallerini ve bugünün Abazalarının yaşamını içeriyor. Biz de sonuçtan memnunuz ve sadece Abazinlerden değil, tüm izleyicilerden de güzel bir tepki görüyoruz. Ulusal-Kültürel Özerklik «АБАЗА»nın Başkanı Armida Çaгуа, filmin kısa sürede 10 binden fazla görüntülediğini ve bunun sadece bir başlangıç olduğunu söyledi.

«Stavropol Abazaları» filminin galası Ocak 2021'de Stavropol TV kanalı ATV'de yapıldı ve ardından Karaçay-Çerkesya ve Abhazya'da gösterildi. Ayrıca YouTube'da Abaza 26 ve KAVKAZ MÜZİK kanallarında yayımlandı. Çok sayıda yorumda, seyirci hem filmin içeriğini hem de sanatsal seviyesini çok takdir ettiğini ifade ediyor.

Dünya Abaza Kongresi Yüksek Konseyi Başkanı Musa Egzek de

filmden bahsetti. Tanıtım gecesinde sunucuların okuduğu konuşmasında şunları yazıyor:

“Film sıcak bir atmosferle dolu. Bu filmdeki her karakterden hissediliyor. Bu kahramanların birçoğu gerçekten var, farklı alanlarda çalışıyorlar, çeşitli faaliyetlerde bulunuyorlar. Ancak her biri, büyük bir varlık olarak kabul edilen halkın maneviyatının bir parçasını taşıyor. Bu maneviyatın korunması, halkın en önemli görevidir, çünkü Abazar'ın temel özü burada yatmaktadır. Ve «Stavropol Abazaları» filmi gibi projeler, bu sorunun çözümüne katkıda bulunarak, ikamet yeri ne olursa olsun ulusal kimliğin, kültürün, dilin korunabileceğini ve korunması gerektiğini gösteriyor. Bunu yapmak için komşularınızla uyum içinde yaşamalısınız. Ve Stavropol Abazaları, diğer halkların temsilcileriyle nasıl iyi ilişkiler kuracaklarını bildiklerini gösteriyor. Ve bu sahte bir iyi komşuluk değil, kalpten gelen samimiyettir. Ve filmde çok net hissediliyor”.

İlk gösterime, Stavropol şehri ve bölge yönetimleri, Etnik Çalışmalar Bakanlığı, KÇC Kitle İletişim ve Basın temsilcileri, kamu kuruluşları ve tabii ki filmde yer alan çok sayıda insan katıldı. Filmi izlediler ve projenin başlatıcısı Armida Çaгуа'ya ve sanat ekibine, performansları ile sunuma renk katan Kislovodsklu genç müzisyen Rustam Huablahi ve Nevinnomyssk'ten dans grubu «Baraçet»in genç üyelerine nazik iltifatlarla bulundular.

Film yapımcıları ise, çalışırken iletişim kurma şansı buldukları kişiler hakkında çok sıcak konuşular. Yönetmen, kameraman ve editör İvan Jimaeв, yakından tanıma

fırsatı bulduğu Abazalar hakkındaki duygularını saklamadı:

– Beni en çok etkileyen, sınırsız misafirperverlikleriydi. Bu muhtemelen tüm Abazaların karakteristik bir özelliğidir. Ayrıca, böyle azınlık bir ulusun, yerleşim yerlerinin, bölgenin hayatını gerçekten etkileyen çok sayıda olağanüstü önemli insanın olması da hayret vericiydi ve onlarla iletişim kurmak çok ilginçti.

Senarist ve «Алашара» Vakfı'nın formasyon ve analitik bölümü başkanı Georgiy Çkala dinleyicilere şunları söyledi:

– Film başarılıysa, o zaman öncelikle sizin – filmin kahramanları sayesinde gerçekleşti. Her biriniz hakkında ayrı bir film yapılabilir. Varlığınız için teşekkür ederim!

Gala sırasında, filme katılanların bir kısmının çekimlerden sonra hayatlarında meydana gelen önemli olaylara da dikkat çekildi. Mesela Rustam Huablahi, «Kafkasya ortak evimiz» projesine katıldı ve şuan onun hakkında «Ulusun Güzelliği» adlı film çekiliyor. Ve Mihail Gumba, Rusya Federasyonu'nda adaletin iyileştirilmesine, vatandaşların haklarının ve meşru menfaatlerinin korunmasına, uzun vadeli vicdani çalışmalara büyük katkılarından dolayı «Yargı Sisteminin Emektarı» onursal rozetine layık görüldü.

«Stavropol Abazası» filmi, Stavropol, Kislovodsk, Nevinnomyssk, Predgorny ve Koçubeevskiy semtlerindeki Abaza topluluklarını anlatıyor. Bireysel kahramanların kaderleriyle, çok uluslu bir ortamda yaşayan Abazaların kimliklerini, kültürlerini ve dillerini nasıl koruduklarını gösteriyor.

Adıge-Hable'de Abaza dili sınıfı

Daha öncede belirttiğimiz gibi, bu öğrenim yılında, Adıge-Hable köyündeki Abaza ilkököl öğrencilerine Abaza dilinin öğretilmesi, ilk kez müfredatta zorunlu hale getirildi. Bu karar, KÇC Halk Meclisi Başkan Vekili Musa Egzek'in, KÇC Eğitim ve Bilim Bakanı'na, durumun incelenmesi ve çocukların ve ailelerinin menfaatleri doğrultusunda sorunun çözülmesi talebinin sonucunda yapılan çalışmayla kabul edilmiştir.

Ana dil ve edebiyat öğretmeni Fariza Şebzuhua hevesle işe koyularak, bir öğretim programı oluşturdu ve çocuklarla çalışmaya başladı. Böylelikle çocuklar, Abaza alfabesinin seslerini ve harflerini ilgiyle inceliyor, ana dillerinde okumayı ve yazmayı öğreniyor, belleklerine yeni kelimeler ve ifadeler katıyorlar.

Okul müdürü Lilia Vikova, Abaza dili ve edebiyatı dersleri için bir sınıf tahsis etti. «Алашара» Vakfı,

16 kişilik öğrenci ve bir öğretmen için sınıfta gereken tüm okul mobilyalarını satın aldı, ders araç gereç ve görsel hazırlığı desteğinde de bulundu.

Okul, yapılan bu yardımlardan büyük memnuniyet duyduğunu minnetle belirtti. «Алашара» Vakfı başkanı Musa Egzek ve «Abaza Dili» Anabilim Dalı Başkanı Murat Candar'a teşekkür mektupları göndererek, verilen destekten dolayı minnetleri dile getirdi.

16 çocuk Musa Egzek'ten hediye aldı

“Noel Dilek Ağacı” hayır etkinliği kapsamında, Karaçay-Çerkes Parlamentosu'nun Birleşik Rusya fraksiyonundan milletvekilleri, cumhuriyetin farklı bölgelerinden gelen engelli çocuklara hediyeler sundu. Halk Meclisi Başkan Vekili, «Алашара» Vakfı Başkanı Musa Egzek ve ekibi, bu önemli ve asil girişime katılmaktan mutluluk duyduklarını belirtti.

– Musa Habal-ıpa, «Çocuklar mucizelere içtenlikle inanırlar ve biz yetişkinler hayallerini gerçekleştirebiliriz», diyor. Çocuklar dileklerini ağaca

biraktılar. 16 kişinin hayali Musa Egzek sayesinde gerçekleşti. Çeşitli oyuncaklar, tabletler, gelişim kitapları ve çok daha fazlası satın alındı. Tüm hediyeler aldıklarına çok mutlu olan çocuklara dağıtıldı.

Musa Habal-ıpa Instagram sayfasından:

– Güzel çocuklarımızın dileklerinin gerçekleşmesine katkıda bulunabilmek benim için büyük bir mutluluk! – diye yazdı.

Bu etkinlik ülkede iki senedir gerçekleştiriliyor.

Üniforma paraları fondan

Birçok kişi Psij köyünün futbol takımının başarılarını ilk ağıdan biliyor. Geçen yıl, Psij halkı futbolda ülke şampiyonu oldu ve bu yıl artık Stavropol Bölgesi'nin prestijli futbol ligi «Arnest»te oynuyorlar. Takım şu anda liderliği sürdürüyor

Bu seviyedeki müsabakalara katılım, takımlardan sadece yüksek oyun becerileri değil, aynı zamanda tek bir tarzda ve takımların ulusal renklerini yansıtan prezantabl spor formalarını da gerektiriyor. Bölgeler arası turnuvanın son kısmına çıktıktan sonra, Psij takımı bu forma satın alımı sorunuyla karşı karşıya kaldı.

Takım kaptanı bu konuda yardım alma isteğiyle Psij köyünün heyetine yöneldi. Kamu emektarları, oyuncuların talebini desteklediler ve Abaza Halkı Ulusal Fonu'nun kasasından futbol formalarını dikmek için para ayırmaya karar verdiler. 16 kişilik spor kıyafeti satın almak için 36.800 ruble harcandı. Oyuncular gerekli gereçlerin geri kalanını kendi paralarıyla satın aldılar.

Psij futbol takımına bundan sonraki tüm müsabakalarında başarılı performanslar ve zaferler diliyoruz!

«Алашара» Fonuna paralar nasıl yatırılır

«Sberbank Online» aracılığıyla bilgisayardan

1. «Sberbank Online» özel odanıza girin;
2. «Para yatırımları ve Ödemeler» bölümünü seçin;
3. Arama satırına «Алашара» yazın;
4. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, «Алашара (Kazma)»;
5. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve «Devam» tuşuna basın;
6. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak «Devam» tuşuna basın;
7. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Akıllı telefondan «Sberbank Online» üzerinden:

1. «Sberbank Online» özel odanıza girin;
2. «Para yatırımları ve Ödemeler» bölümünü seçin;
3. «Diğer» bölümünü seçin;
4. Arama satırına «Алашара» yazın;
5. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, «Алашара (Kazma)»;
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve «Devam» tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak «Devam» tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Sberbank'ın bankamatik kartı ile:

1. Bankomatike kartınızı yerleştirin ve pin-kodunuzu yazın;
2. «Para yatırımları ve Ödemeler» bölümünü seçin;
3. Sağ köşede «Hizmet ve Kuruluşların Aranması» bölümünü seçin;
4. Arama satırına «Алашара» yazın;
5. Liste içerisinden gerekli köyün adını seçin, örneğin, «Алашара (Kazma)»;
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve «Devam» tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak «Devam» tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Abaza dilinin korunması ve geliştirilmesi programı onaylandı

Dünya Anadil Günü arifesinde, DAK Yüksek Kurulu Başkanı "Alaşara" Vakfı Başkanı Musa Egzek, Abhaz-Abaza (Abaza) dilinin, edebiyatının ve tarihinin korunması ve geliştirilmesi Programının (2020 - 2026) ayrılmaz bir parçası olan Abaza dili, edebiyatı ve tarihinin korunması ve geliştirilmesi için Eylem Planı imzaladı.

DAK Yüksek Konsey Başkanı ve STK «Alaşara» Başkanı Musa Egzek, anadilin geliştirilmesi ve korunması görevlerinin gerçekleştirilmesi için azami gayret sarf edilmesini gerektiğini kaydetti.

Egzek, "Her birimiz için, anadil eşsiz bir tarih hazinesidir, bir manevi güç kaynağıdır, uluslar için parlak bir geleceğin garantisidir. Koruma, anadil bilgisi, ona saygı, ulusal kimliğimizi korumanın, halkların tarihine ve kültürüne saygı ve sevgiyi beslemenin bir yoludur", diye vurguladı.

Onaylanan faaliyetler 2020'den 2026'ya kadar olan dönemi kapsıyor ve pedagojik, bilimsel personelin eğitimini ve eğitimlerinin yükseltilmesini, çeşitli literatürün geliştirilmesini ve yayınlanmasını, Abaza ve Abhaz dillerinin incelenmesi

ve diğer çalışmaları içeriyor.

Kiril alfabesine dayalı deneysel bir ortak Abaza-Abhaz alfabesi geliştirme ve test etme görevi ayrı bir madde olarak belirtilmiştir. Yedi yıllık planda yer alan faaliyetlerin bütçesi yaklaşık 13,5 milyon ruble olarak belirlenmiştir.

Programın uygulanması, Filoloji Doktoru Pötr Çkala tarafından hazırlanan biyo-bibliyografik referans kitabı «Abaza Yazarları»nın 2020 yılında yayınlanması ve diğer alanlarda çalışmaların başlamasıyla start almış durumda.

Sergey Paz, "Anadile ve kültüre ilgiyi teşvik etmek için etkinlikler ve diğer yayınlar da planlandı. Ne yazık ki, korona virüs ile ilgili durum ve yayılmasını önlemek için alınan önlemler, çalışma planında bazı ayarlamalar yapmamızı - bazı faaliyetlerin daha sonraki bir tarihe ertelenmesini gerektirdi. Bu durum dikkate alındığında, mevcut ve sonraki yıllar için, Program faaliyetlerinin uygulanması daha yoğun ve detaylı olacaktır", diye açıkladı.

2021 yılında Abaza dili için çeşitli referans kitaplarının, sözlüklerin, kendi başına dil öğrenme kılavuzunun

hazırlanması ve yayınlanması, belirli araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi planlanmaktadır. Ayrıca, bir dizi bilimsel konferans ile Abaza dili ve edebiyatı geleneksel festivali düzenlenecek.

Sergey Paz, "Gelecekte, metodolojik, referans materyalleri ve sözlüklerden oluşan geniş bir liste yayınlamanın yanı sıra, elektronik veri tabanı oluşturma - her şeyden önce Abhaz ve Abaza dillerinin elektronik külliyatını oluşturma görevini öncelik görüyoruz. Abaza ve Abhazların dili, edebiyatı ve tarihi alanında önde gelen bilim adamları ve uzmanlar programla ilgili çalışmalara şimdiden dahil oldukları ve olmaya da devam edecekler", dedi.

Ayrıca, Programın başlatıcısı olan Uluslararası Abhaz- Abaza Ulusu Geliştirme Vakfı "Alaşara" Başkanı M.H. Egzek'in ve yönetim kurulu yılın Mart ayında, 2020'de Programın uygulanmasına dair çalışmaların sonuçlarını görüşmek üzere bir araya gelecekler.

Sergey Umar-ıpa, "Bunun, 2021'de planlanan faaliyetlerin uygulanmasına yönelik çalışmalara belirli bir ivme kazandıracağını umuyorum", diye noktalandı konuşmasını.

El Sanatları Koruma Projesi

2020 yılında Uluslararası "Alaşara" Vakfı, halk el sanatlarını korumayı amaçlayan "Abanpara: Abaza Halkının Nesillerinin Kültürel Bağlantısı" projesini geliştirdi. Proje, Cumhurbaşkanlığı Hibe Fonu'ndan destek aldı.

2021 yılı için yapılacak ana etkinlikler planlandı ve 27 Ocak'ta, Çerkessk'teki "Alaşara" Vakfı'nın özel ofisinde, çocuklara ve gençlere el sanatlarının, sanat ve el becerilerinin öğretilmesinin yanı sıra bu alanda var olan sorunlar ile ilgili konunun görüşüldüğü bir yuvarlak masa toplantısı düzenlendi. Toplantıya alaylı ustalar, kültür ve eğitim çalışanları, belirlenen konuyla bir şekilde ilgili olan herkes katıldı.

«Abanpara» projesinin başkanı Murat Mikua, kamu kuruluşunun bu doğrultuda yürüttüğü çalışmalar hakkında dinleyicileri bilgilendirirken, «Alaşara»nın başışları sayesinde İnjiç-Çukun sanat kursuna katılan çocukların çizimin yanı sıra ahşap kabartma ve oymacılığını da öğrenmeye başladıklarını, Çerkessk'te geleneksel Abaza bıçak yapımı atölyesi oluşturulduğunu, altın işleme kursları düzenlendiğini, halk el sanatları ve ritüelleri hakkında eğitici videolar hazırlandığını kaydetti.

İnternette yayınlanan «Abaza Bıçakları» filmi iyi yorumlar aldı ve bazı gençlerin bıçak sanatını öğrenme fırsatına ilgisini çekti.

Yuvarlak masa toplantısında hazır bulunan ustalar Zurab Takuşın, Amir Bic, Diana Jirova, Lilia Çkua, günümüz çocuklarının ve özellikle gençlerin yaptıkları şeyi artık sadece sanatsal bakış açısı ile değil, gelecekleriyle ilişkilendirdiklerini ve yalnızca ilginç olanla ciddi olarak ilgilendiklerini kaydetti.

Karaçay-Çerkes Kültür ve Sanat

Koleji Pedagoji Bölümü öğretmeni Bella Gukemuhua, bu bölümlere yeterli talebin olmamasına dikkat çekti. Üniversitede yeterince iyi eğitim almış birçok öğrenci talep görmüyor ve mesleği bırakıyor.

Dombay ve Arhız gibi turizm merkezlerinin varlığının, ulusal el sanatlarına olan talebi arttırması gerekir gibi bir düşünce oluşuyor. Ancak bu pazar, yüksek kaliteli sanat ve zanaatlardan ziyade tüketim mallarına odaklanmış durumda.

Abaza Bölgesi Kültür ve Eğlence Merkezi Müdürü Susanna Şay, ülkedeki halk el sanatlarının durumunu "zayıf halkalardan biri" olarak değerlendiriyor ve bunun, Kuzey Kafkasya cumhuriyetlerinde düzenlenen sergilerde açıkça görüldüğünü belirtiyor.

Susanna Şay:

– Ülkemizde bu alan ağırlıklı olarak kurs işçiliği ve bireysel ustalar çerçevesinde temsil edilmekte olup, bu da yüksek düzeyde mamul ürün temin edilmesine olanak vermemektedir.

Toplantıya katılanlar, halk el sanatlarının popülerleşmesine büyük önem veriyorlar.

Bu açıdan Elburgan köyü etnografya müzesinin sergileri büyük değer taşımaktadır. Müze Müdürü Muhammed Tikua, sadece antika koleksiyonu yapan ve bunların nasıl yapıldığını da anlatan biri değil, aynı zamanda kendisi de atalarımızla aynı tekniği kullanarak deri işçiliği yapıyor.

– Çocuklar sadece Elburgan'dan değil, diğer köylerden de gezilere geliyorlar, öğrenciler de oluyor. Hikâyelerimi ilgiyle dinliyorlar, diyor ve çocuklara bu sanatı öğretebileceği bir alanının olmadığından şikâyet ediyor.

Bu arada "Alaşara" Vakfı, Elburgan Müzesi'ni konu alan ve izleyicilere

sergileri ve hikâyelerini anlatacak bir film üzerinde çalışıldığını da bilgisini vermek isteriz.

Video filmlerin hazırlanması, Abazaların geleneksel meslekleri hakkında bilgi yaymayı amaçlarsa da, tek amacı bu değil. Kadın kolları, çeşitli geleneklerin eski günlerde yapıldığı şekliyle filme alınması ile ilgili çalışmalar yürütüyor.

Psij Kadın Kolları Başkanı Zurida Açıbkua'nın da belirttiği gibi, çekimler sırasında eski ustaların yaptığı eski eşyalar kullanılıyor.

Çocuk dergisi «Шыгачы» («Sabah Yıldızı») baş editörü Georgiy Çkala yayının çocukları Abazaların geleneksel faaliyetleriyle nasıl tanıştığını anlattı. Özellikle 2020 yılında yayınlanan derginin sayılarından biri tamamen halk el sanatlarına ayrılmış olup, 2021 yılında "Abanpara" projesi çerçevesinde "Sabah Yıldızı" özel sayısının hazırlanması planlanmaktadır.

Bu projenin katılımcısı Nelli Mikuaa, gelecekte geleneksel el sanatlarının korunmasının bir garantisi olarak hizmet edecek olan uygulamaya birçok gencin dahil olmasını umuyor.

«Yuvarlak masa» toplantısı sonuçlarını özetleyen moderatör – "Alaşara" Vakfı Genel Başkan Yardımcısı Konstantin Starostin, olumlu unsurlar olarak; bilgi ve becerilerini genç nesillere aktarmaya hazır usta ve öğretmenlerin varlığı, eğitim ve kültür kurumlarının bu çalışmayı desteklemeye hazır olması ve en önemlisi çocukların ve gençlerin atalarının el sanatlarına mevcut ilgisi kaydetti.

«Yuvarlak masa» katılımcılarını 2021'deki hibe yarışmalarına katılmak üzere fikir ve projelerini sunmaya davet etti.

Doktor Aysan için bir anıt levhası hazırlandı

Karaçay-Çerkes Cumhuriyet Klinik Hastanesi'nde Rusya Federasyonu'nun en iyi sağlık çalışanı, KÇC Onursal Doktoru, Tıp Bilimleri Doktoru Muhammed Hamzat-ıpa Aysan'ın anısına 3 Şubat'ta bir anıt levha açıldı.

Bu etkinliğe adanan mitingde Muhammed Hamzat-ıpa, yakınları, meslektaşları, hastaları ve yönetim temsilcileri tarafından sevgiyle anıldı. Herkes Dr. Aysan'ın sadece profesyonelliğini değil, aynı zamanda insani niteliklerini, hastaya karşı sevecen tavrını da vurguladı.

– Pek çok «Çernobil kurbanı» onun hastasıydı ve hepsi, onun muayenesinde rahatladığını söyledi, bir doktor olarak Muhammed Aysan'dan hala sıcak duygularla söz ediliyor», diye anlatıyor Çernobil Derneği üyesi Hazret Kurgov.

Muhammed Aysan, 1977'de Stavropol Tıp Enstitüsü'nden mezun olduktan sonra atanarak Çerkessk'e döndü ve bölge hastanesinde çalışmaya başladı. Terapötik bölümde bir yıl çalıştıktan sonra, tıbbın en zor alanlarından birini

- insan merkezi sinir sisteminin ana organı olan beyni inceleyen nöroloji bölümünü seçti. Nörolojiyi bilimsel açıdan inceleyerek sadece Karaçay-Çerkes de değil, Rusya'da da bu alanda önde gelen uzmanlardan biri oldu. En yüksek yeterlilik kategorisine sahip bir nörolog - serebrovasküler lezyonları olan hastaları tedavi etmenin yeni yöntemlerini derinlemesine araştırdı ve pratikte en etkili olanı uyguladı. Deneyimlerini genç doktorlara aktardı. Uzun yıllar başkanlığını yaptığı Karaçay-Çerkes'teki ilk damar bölümünün kurucusu olarak da kabul edilir.

– Muhammed Hamzat-ıpa işe gelen ilk doktoru ve yaptığı ilk şey hastalarını muayene etmek ve konsültasyon için yoğun bakım ünitesine gitmek olurdu, - diye hatırlıyor meslektaşını KÇKBC Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı Başkanı Arsentiy Gyusan.

Muhammed Aysan, Karaçay-Çerkes'te sağlık tarihinde derin bir iz bıraktı. Şimdi ise devlet hastanesinin binasına onun anısına hazırlanan bir anıt levha ile adı ölümsüzleşiyor.

Abaza edebiyat eleştirmenlerinin anısına

U. D. Aliy'in adını taşıyan Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi, ünlü Abazin edebiyat önderleri ve edebiyat eleştirmenleri, Profesör V. B. Tıgu ve Doç. Dr. K. A. Batal'ın anısına uluslararası katılımlı «Edebiyat eleştirisi, edebi eleştiri, Karaçay-Çerkes halklarının folkloru: kökenleri, oluşumu, gelişimi» konulu bilimsel bir konferans düzenleyecek. Konferansın organizatörleri KÇDÜ ve «Alaşara» Vakfı'dır.

Konferans organizatörleri, KÇC halklarının edebiyat ve folkloru alanında çalışan tüm bilim insanlarını ve uzmanlarını çalışmalarına

katılmaya davet ediyor. Konferansa katılım başvurularını ve sunum metinlerini (bilimsel makaleleri 20 Nisan 2021 tarihine kadar conference-19@mail.ru e-posta adresine veya 369202, Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti, Karachaevsk, st. Lenin, 29 adresine gönderebilirsiniz. Konferansın çalışmaları yürüteceği diller: Rusça, Abaza, Kabardey-Çerkesçe, Karaçay-Balkarca, Nogayca.

Alaşara Vakfı internet sitesinde makale ve uygulama örneklerinin yer aldığı bir bilgilendirme yazısı yayınlanmıştır.

Kerim'siz 20 yıl

12 Nisan - Kerim Mihts'ın vefatının 20. yılı.

«Biz Abazaların, belki bin yıl boyunca Kerim Mihts gibi bir şair daha yetiştirme şansımız olmayacak».

(Mikael Çkutu)

Sevinin! – diye yalvardım size,
Gözyaşlarında boğularak
Sevinmeyi bıraktığımda.
Buna inan! - diye yalvardım size,
Gözlerimde bir ışıltıyla
İnancımı kaybettiğimde.

Sevin! – diye size yalvaracağım
Yaralı bir kalple
Sevmeyi bıraktığımda.
Yaşayın! – diye size yalvaracağım
Buz gibi kalbinle
Daha fazla yaşayamadığımda...

«İyilikler ve kötülükler dünyasında kendi şarkımı bıraktım...»

Resmi olarak – baba soyundan-Şavah Abdul-Kerim Livuan-ıpa olarak kayıtlara geçmeliydi.

Ancak anne ve babası o daha üç aylıkken ayrıldı ve babası daha sonra onun hayatında hiç yer almadı. Novo-Kuvinskiy ilkokulunda birinci sınıfa başlayan Kerim, okul kayıtlarına annesinin soyadı olan Mihts soyadıyla kaydolar. Reşit olduğunda, kendisine aynı soyadıyla pasaport verilir. Ve edebiyata girişi de Mihts Kerim Leonid-ıpa olarak gerçekleşir.

«Bir Abazin kadını tarafından dünyaya getirildim.»

Belgelerde doğum tarihi 6 Mayıs 1949 olarak kaydedilmiştir. Ashında Kerim bir gün önce doğmuştur. Önemli tarihlerden oluşan Sovyet takviminde 5 Mayıs Basın Günü olarak kutlanmaktadır.

Kerim, kocası Ahmed'in Alman faşistlerine karşı verilen savaşlarda ölümünden sonra Kerim'in annesi Aleksandra'yı ve yedi kardeşini tek başına yetiştiren babasına Kanitat'ın evinde büyümüştür. Büyükannesinin avlusunun karşısında, kardeşi Umar Şenkao, aynı derecede büyük ailesiyle birlikte yaşıyordu. Kerim'in akrabaları ve kuzenleri olan bazı amcaları ve halaları onun yaşatlarıydı ve onlarla birlikte, bu aileler için bir torun ve yeğen olarak değil, bir oğul ve erkek kardeş gibi büyüdü. Ve onlar sayesinde, henüz bir süt kuzusuyken mahkum olduğu yetimliği hiç hissetmedi.

Şair olan Kerim Mihts, annesine pek çok sitemli dize ithaf etmiştir. Gittiği yolun onu annesinin kapısına geri döndürmeyeceği için onun önünde kendini suçlu hisseder ve kendini haklı çıkarıncasına şu dizeleri yazar:

«Ne yapabilirim,
Bana ne yapmamı emredersin?
Sen beni insanlar için doğurduğun...»

Şair, bu dünyayı ondan önce terk edeceğini hissetmiş gibiydi ve tek bir şey istiyordu:

«Korkarım annem ağlamak
acı olacak...
Ve size yalvarıyorum –
Onu üzmeysin».

«Kuva bir beşik Akasya gölgesi altında»

Kerim Mihts, memleketi Novo-

Kuvinsk'te yaşamının sadece ilk on iki yılını geçirdi. 1961'de Çerkessk'teki bölgesel ulusal yatılı okuluna gönderildi. O andan itibaren, küçük memleketinde sadece kısa ziyaretlerle görüldü. Ancak, erken çocukluk döneminde onu çevreleyen her şey: memleketlileri, evler, akasyalar, nehir sunsuza dek hatıralarında kaldı. Ve birçok şiirinde,(şairin kullandığı Aşharua diyalektinde köyün Abazince adlandırıldığı gibi) ХЪВЫЖВКІВЫН ya da Küçük Kuva'sı için başkalarının nasıl fark etmediğini merak ederek, «Malaya Kuva'nın üzerindeki gökyüzünün çok olmasa da daha mavi olduğunu, Malaya Kuva'nın üzerindeki güneşin çok fazla olmasa bile daha sıcak olduğunu!» sorgulamıştır.

Şair, içinde çok az yaşadığı bu köy için böyle bir aşkla alevlenmeyi ne zaman başarmıştır? Kerim Mihts bu soruya: «Muhtemelen bu, Küçük Kuva'yı ne kadar sevdiğimi henüz anlamadığımda oldu. Sevginizin gerçek gücünü - ister anavatanınız için, ister sevdiğiniz biri için - kendinizi onlardan uzakta bulduğunuzda hissedersiniz. Aul'u mu ne kadar sevdiğimi, bu dünyada oluşan kaderimin ne kadar içinde olduğunu ancak oradan ayrıldığımda tam olarak anlayabildim», diye cevap veriyor.

Aynı yerde, Novo-Kuvinsk'te kaleminden çıkan «ilk şiir denemeleri» doğdu.

Henüz küçük bir çocukken, pencerenin önüne oturmuş, sokakta yağın yağmuru izliyorken aniden olmuş... Ağlamaya başlamış.

Daha sonra çocukluğunun bu bölümünü «O zamanlar muhtemelen üçüncü sınıfa gidiyordum. Sonra sakinleştim, bir kalem aldım ve birkaç satır yazdım», diye hatırlıyor Kerim.

İki yıl sonra ise şiir yazmaktan kendini alamamış.

Daha sonra şiirin insan hayatındaki rolünü ve şairin toplumdaki yerini düşünmüş müydü? Kerim Leonid-ıpa, «

«Ne gezer! Neden şiir yazdığımı bile anlamıyordum. Sadece o dönem buna ihtiyacım vardı – nefes almak, yemek yemek gibi», – diyor Kerim Leonid-ıpa.

Yeğenin ilgi alanını, dayısı Musa fark etmişti. Dayısı onu, o zamanlar Moskova'daki Edebiyat Enstitüsü'nden mezun olmuş ve

kendisini Abaza edebiyatında ispat etmiş olan yazar Mikael Çkutu'ya götürmüştü. Bir süre sonra Kerim'in şiirleri ilk olarak «Komünizm Alaşara» (şuan – «Abazaşa» gazetesi) da yayınlanır. Okuldan mezun olma zamanı geldiğinde ise yüzlerce şiiri biriktirmiş bile. Düz öğretmen el yazısı ile yazılmış dört defter dolusu şiir, hakkında yazılı bir yorum bırakan Bemurza Thaytsihu'n (Abaza edebiyatının klasiklerinden) eline geçmiştir:

«Henüz bir kitapta birleşmediler, ama birleşecekler, bazıları henüz tamamen olgulaşmamışlar, ama olgulaşacaklar, en iyileri gelecekte daha da iyi olacaklarına inanıyorlar. Defterin sayfalarını arka arkaya açtıkça yazarın gözlerinizin önünde nasıl geliştiğini görebiliyorsunuz».

Kerim Mihts'ın şiirleri, kendisi askerlik görevini yerine getirirken bir kitap haline getirildi: 1968 yılında ilk derlemesi «Benim huş ağacım» basıldı ve bir kopyası askerlik subesine, kendisine iletildi.

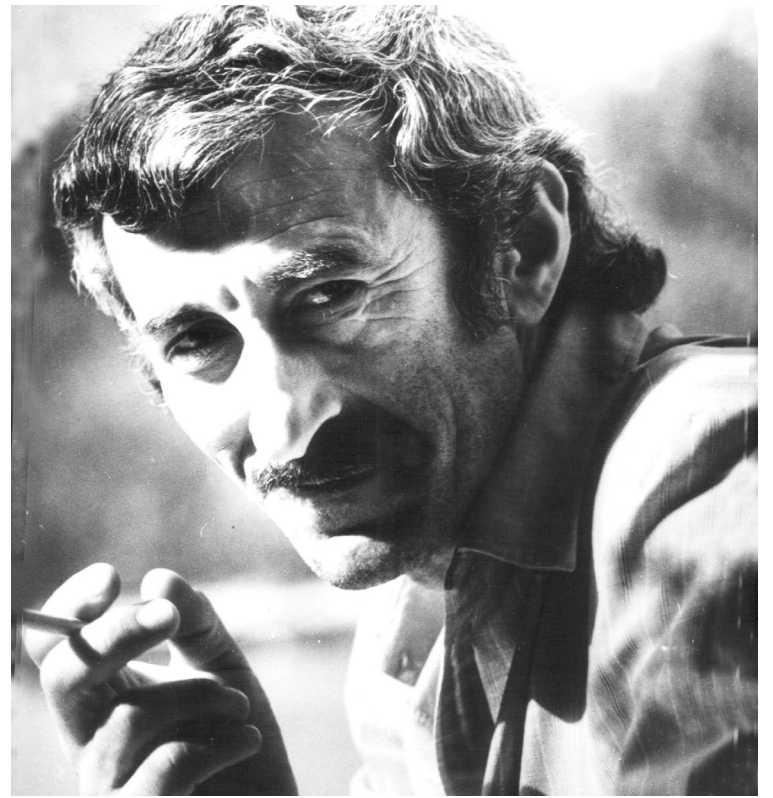
«Beni bir hamur gibi şekillendirdi»

Kerim, bütün yüreğiyle arzu ettiği edebiyat enstitüsünün bulunduğu yerde - Moskova'da askerliğin yapıyordu. 1970 yılı Şubat-Mart tarihinde gerçekleştirilen sanat yarışmasına şiirlerini götürmüştü. Edebiyat Enstitüsüne girebilmeyi umut edenlerin sayısı bir hayli fazaydı: bir kontenjan için neredeyse iki yüz kişi yarıştırdı! Fakat Kerim yarışmayı kazanmış ve giriş sınavlarına girme hakkını elde ederek başarılı bir şekilde sınavlarını verir.

Enstitüde, çok iyi bir iç kültür adamı olan ünlü edebiyat eleştirmeni Aleksandr Aleksey-ıpa Mihaylov'un şiir atölyesine verilir. Mihts, «Beni tıpkı bir hamur gibi şekillendirdi» diye itiraf ediyor bu yılları.

İlk yılın sonunda sınıf öğretmeni, öğrencisi hakkında şu değerlendirmeyi yapmıştı:

«Şiire karşı ciddi bir yaklaşımı var. Dezavantajı ise erken yaşta «bilge» olması. Bugününün yaşamak yerine, kendini daha genç ve tutkulu olarak ifade etmekten korkarak olduğundan daha yaşlı görünmek istemesi. Kerim'i yaşına uygun olmaya çağırıyorum. Bunun dışında her şeye sahip. Kendisine ve çağdaş temalara güven duyması, onu şiirin büyük yoluna götürülebilir».

Edebiyat Enstitüsü'ndeki öğrenim yıllarında gördüğü 45 akademik ders ile uzmanlaşan Kerim'in bilgisi büyük ölçüde zenginleşir, bakış açısı genişler. Artık edebi görüşlerini ve dünya görüşünü bir bütün olarak şekillendirmeyi başarabilmiştir

«Tapınağa gider gibiydi Yayınevine gitmek»

1975 yılında Edebiyat Enstitüsü'nden mezun olduktan sonra Kerim Mihts, «Komünizm Alaşara» gazetesinin yayınevinde çalışmaya başlar. Neredeyse bir çeyrek asrını Abaza gazeteciliğine vermiştir.

Kerim, «Benim için yayınevi, sadece bazı işlevleri yerine getirip ödeme alabileceğiniz, bir işyeri değildi. Benim için gerçek bir inananın tapınağı gibiydi. Orada çalışanları birer aziz olarak görüyordum», diye hatırlayacaktır sonrasında.

Kerim Mihts gazetede yıllarca çalıştıktan sonra, kendisini bir saha muhabiri ve edebiyat konusunda iyi bir uzman, mükemmel bir denemeci ve tutkulu bir yazar olarak kanıtladığı çok çeşitli konularda materyaller yayınlamıştır. Kerim'in en iyi gazetecilik çalışmaları daha sonra derlenen eserlerin üçüncü cildine dahil edilmiştir.

Şair ve gazeteci Mihts'ın ölümünden sonra yayımlanan bu koleksiyonda, Gürcistan-Abhaz savaşı ile ilgili yayınlar özellikle öne çıkmaktadır.

14 Ağustos 1992'de Gürcistan birliklerinin Abhazya'yı işgali öğrenildiğinde, Kerim hemen orada olması gerektiğine karar verir. Ancak hemen gidemez.

Halen Karaçay-Çerkes'de iken, 27 Ağustos'ta kardeş vatanda gerçekleşen olaylara verdiği tepkisini gazetede yayımlar: «Gözlerim Abhazya'nın cennet topraklarının üzerinde yükselen alev dışında hiçbir şey görmüyor. Kulaklarım Abhazya'nın dağlarından ve vadilerinden gelen ateş ve gözyaşlarından başka hiçbir şey duymuyor. Kalbimde, Abhaz trajedisinin neden olduğu acı ve umutsuzluktan başka duygunun yeri yok. Aklım, gelecekle için mücadele eden Abhaz halkının, özgürlüğü ve etnik kökenlerinin korunmasından başka bir şey düşünmeyi reddediyor...».

8 Eylül'de Kerim Mihts, geçici olarak Gudauta'da bulunan Abhazya

hükümetinin basın merkezine atanır. Bir ay içinde, muhabir «Abazaşa»nın editörlüğüne ülkedeki olaylar hakkında altı yazı gönderir. Çatışmaların ortasında, Kuzey Kafkasya'dan gelen gönüllülerin yanındadır.

« «Karaçay Çerkes Abhazya Gönüllüleri Birliği» Başkanı Zaur Dızıgua, «Sadece varlığı bile arkadaşlarımızın ilerlemesine ilham veriyordu», diye hatırlıyor.

Çerkessk'e geri dönen Kerim, gazetede, Abhazya'da gördüklerinden dolayı hissettiği tüm duygularını yansıtan on materyal daha yayınladı.

İlerleyen dönemde, vefatından sonra, 2012 yılında Kerim Mihts, bu çalışmaları için Abhazya Cumhuriyeti'nin «Onur ve Zafer» nişanıyla, 2018 yılında da - «Zafer Madalyası» ile ödüllendirilecektir.

«Ne için yaşadığımı Çok iyi biliyorum»

Fakat Kerim Mihts için asıl mesleği her zaman için şiir olmuş ve öyle kalmıştır. İnce bir tabiata sahip olan Mihts, doğal bir yetenek ile donatılmış ve sağlam bir insani temel almıştı, şiirler ile düşünüyor ve hissediyor gibiydi. Aynı zamanda edebi eserini halka bir hizmet olarak değerlendirirdi. «Halkıma» şiirinde şöyle diyordu:

Zarif hecelerle hiçbir şeyi
süslemiyorum.
Yaşamamın bana neden
verildiğini çok iyi biliyorum:
Dizelerimle neşeli sevincinize
şarkı yapmak için,
Mutsuzluğunuza ağıtlar
yapmak için.

Mihts hayatı boyunca, sekiz şiir derlemesi yayınladı. Ve eğer ilklerinde, edebiyat eleştirmenlerine göre, hala zayıf şiirler olsa da, son yayınlarındaki eserleri o kadar iyidir ki, dünya şiirinin en iyi örnekleriyle karşılaştırılabilirler.

Filoloji Bilimleri Doktoru, Profesör Vladimir Tıgu, Kerim Mihts'ın şiirlerini şöyle değerlendiriyor: «Mihts'ın şiirleri ve poemleri, görüntüde göze batmaz, parlak şiirsel kıyafetler giymez. Bu, sanatsızlık yanılması mutlak sadeliğini yaratır. Fakat bu sadelik Puşkin'e benzer ve çok karmaşık bir varlığın özünü özümseyip ifade etmeye çalıştığı kadar derin bir felsefi ve estetik düşünceye sahiptir. Şeffaf ama tükenmez derinlik, muhtemelen

şiişsel kişiliğinin en karakteristik özelliğidir”.

Bir diğer Profesör – Pötr Çkala– Kerim hakkında şunları yazıyor: “O kadar ustaca bir şiir biçimine, ruh haline ve ifade diline sahip ki, Abazalardan kendisinden daha iyi yazacak başka bir şairin ortaya çıkacağını hayal etmek bile zor”. Pötr Çkala, Kerim Mihts’in tüm şiirsel sanatını iyice araştırmış, ona tek bir makale değil bütün bir monografi ithaf etmiştir (“*Buraya, burada kalmak için geldim...*”) ve emin bir şekilde: “Kerim Mihts – sadece Abaza ulusal edebiyatı alanında değil, genel olarak şiir alanında da ulusal ve bölgesel kısıtlamalar olmadan, parlak, büyük, olağanüstü bir fenomendir”, diye belirtmiştir.

«Derin, duygulu bir söz yazar»

Kerim’in şiiri tematik palet olarak çeşitlilik göstermektedir. “Abaza yazarları” biyo-bibliyografik referans kitabında, kendisiyle ilgili kısım şu ifadeyle başlamaktadır: «Derin, yürekte şiirsellik». Bu kısa tanım, Kerim Leonid-ıpa’nın tüm şiirlerini, özellikle de aşk sözlerini doğru bir şekilde tanımlamaktadır. Kerim Mihts’in eserinde aşk teması büyük bir yer kaplamaktadır. Bazen şaşırıyorsunuz: nasıl oluyor da bu kadar farklı ve aynı zamanda her seferinde aşk hakkında bu kadar titiz ve güzel yazabiliyor?

Kerim Leonid-ıpa, bir televizyon programında gülümseyerek şöyle söylemiştir: “Muhtemelen şiirlerimi okuyanlar şöyle düşünüyorlar: Evet, bu çocuk aşkından ölüyor”. Ve sonra, ciddi bir tonla, onun için sevginin sadece bir kadına karşı şefkatli bir tutum değil, daha geniş bir kavram olduğunu sözlerine eklemektedir. Bu insanın annesine, vatanına, insanlığa olan aşkıdır... daha fazlası: Kerim Mihts’in aşkı– tüm temellerin temeli, tüm evrenin temelidir.

Bu fikir en açık şekilde “Başlangıçta aşkı” adlı kısa şiirinde ifade edilir:

*Bugün yine kaç bin yıldır,
Bilge adamlar tartışmaktan
bıkmadı.
Bazıları der ki: «Başlangıçta
söz vardı!»
Diğerleri: «Hayır, başlangıçta
iş vardı!»
Yine de kendi pek kolay yolumdan
gideceğim,
Basit bir sonuca vardım:
Başlangıçta aşkın olduğunu
anladım,
Hem işi hem de Sözü doğuran.*

Kerima Mihts şiirinin tüm tematik paletini kısa bir denemeye özetlemek mümkün değildir. Ama onun eserlerinin iki teması üzerinde daha durmak istiyoruz.

Ölüm teması. Şair, özellikle sanatının son dönemlerinde, bu konuya birçok kez değinmiştir. Bu durumu Kerim’in kendisi şöyle açıklamaktadır: “Ölüm hakkında korktuğum ya da ölmek için acele ettiğimden bu kadar sık yazmıyorum. Sadece herkesin bu dünyada ebedi olmadığını, bir gün onu terk edip başka bir dünyaya gideceğini hatırlaması gerekir. Gittiği yere ne götürecektir ve arkasına nasıl bir hatıra bırakacak?”. Şair, herkesin kendine bu soruyu sorması gerektiğine inanıyordu: ona göre, nasıl cevap verdiği, nasıl yaşadığının göstergesiydi.

Şairin kendisi için ruhunuzla uyum içinde yaşamak çok önemliydi.

Ve fiziksel ölümden, ruhsal kadar korkmuyordu.

*Şafak, gün batımı, biri, diğeri...
“Dünya bir çocuğun gözyaşlarına
değmez...”*

*Zalimleri - şeytan yanına alır
Ve kötülük taşına döndürür...
Korkum ölümden değil, sadece
Sonsuza dek ruhsuz yaşamaktan.*

Abaza halkının kaderi teması, Kerim Mihts’in bütün eserlerinde geçmektedir. Özellikle, Rusça yazılmış “Abazinya” şiirine ve Mihts’in Abazaların tüm tarihi yolunu şiirsel olarak resmettiği “Anılar” şiirine çok net olarak yansımaktadır. Şair, halkının kaderini acı ile anlatmaktadır. Çünkü ulusunun tarihinde pek çok trajik sayfa bulunmaktadır: insanların yarın çocukları için nerede ocaklarını kuracaklarını bilmedikleri, bitmeyen savaşlar, sürgünler, gibi. Bu ulus hayatta kalmış ve binlerce yıl boyunca maneviyatını, dilini gelecek nesiller için korumuştur.

Fakat 80’li yılların sonlarında - yirminci yüzyılın 90’larında, ülkede meydana gelen siyasi ve ekonomik dönüşümlerin arka planı karşısında, değerlerin yeniden gözden geçirilmesi başlar, insanlar maddiyatın peşine düşerek, onur, itibar, asalet, insanlık gibi değerleri unutmaya yönelirler - o zaman şair halkın geçmişi hakkında üzülmeyi bırakarak geleceği için kaygı duymaya başlar.

Dillerini, özgünlüklerini kaybettiklerinden Abazalar bir halk olarak yok olacaktır. Ve Mihts celalli bir şekilde, halkına uçurumun kenarına yaklaştıklarını anlatmaya çalışır:

*Siz Abazalar, sanki dünyaya fazla
gelenler,
Bir sersem gibi dolaşan köleler gibi,
Uçurumun kenarındasınız. Ama
belki duyarsınız,
Çılgılığımı, uçurumdan düştüğümde!*

Bütün bu şiirleri, Moskovalı şair Andrey Galamagi’nin harika çevirisinden okurken, şunu unutmamalı: Tercüme edilmiş metinlerin bütün değerleri aktarılsa da, şiirin Abazacada ki güzelliğini aktarması mümkün değildir.

«Sonradan öğrenilemeyen»

Alman filozof İmmanuel Kant’ın bilinen düşüncesine göre, deha - “öğrenilemeyen bir şeyi yaratma kabiliyetidir”. Profesör Pötr Çkala, bu ifadeyi Kerim Mihts’a ithaf ederek - “Anılar”, “Günlük Sayfaları”, “Ağrının Parlak Adası”, gibi şairin birçok sayısız şiiri için - gerçekte bunları “herhangi bir Edebiyat Enstitüsünde öğrenmeniz, herhangi bir kazanılan pratik beceri ile yazmanız mümkün değildir», ifadesini kullanıyor. Mihts şiirinin araştırmacısı, bu tür eserlerin ancak ilham verici bir dürtü, bir atılım ile yazılabileceği konusunda çok emindir.

“Bu yüksek uyum hissi, çekiciliğin, güçlü estetik etkinin, manevi sarsıntının nereden geldiğini mantıklı ve akla yatkın bir şekilde açıklayamazsınız. Burada dizele, aklın ermediği, rasyonel ve irrasyonel, herhangi bir mantıksal ve düşünce yapısına yatmayan, sanatsal yetenek ve sezgilere dayanıyor. Bu tür çalışmalar bize bir kez daha gösteriyor ki: Kerim’in neye sahip olduğunu öğrenmek imkansızdır. Bu, herhangi bir cebir hesabına uymayan en yüksek armağanın ta kendisidir”.

Ancak yakın zamana kadar tüm bunları yalnızca Abazinler takdir edebilirdi. Yaşamının son yıllarında, Kerim Leonid-ıpa’nın kendisi de, çeviri işine başlamış – kendi şiirlerinin yanı sıra diğer Abaza yazarlarının şiirlerini de Abazacadan Rusçaya çevirmiştir. Hala hayattayken yaptığı tüm çeviriler derlemelerinin ikinci cildinde yer almaktadır.

2013-2018 yıllarında Uluslararası Abaz- Abaza Ulusunu Geliştirme Derneği «Alaşara» tarafından Pötr Çkala inisiyatifinde başlatılan bir çeviri projesi gerçekleştirilmiştir. Projenin sonucu ise Kerim Mihts’in, Rusça hazırlanan Andrey Galamagi tarafından çevrilen “Dönüyorum” adlı şiir derlemesi olmuştur. Derleme - projenin yazarına göre, Rusça konuşan okuyucunun Abaza şairinin yaratıcılığı üzerine bir fikir edinmesini, dar ulusal şöret döngüsünü kırmasını ve Mihts şiirini tüm-Rus edebi yörüngesine sokmayı sağlıyor.

Kendin olmak – Liderlerin vasfıdır!

Kerim Mihts’in sanatı resmi düzeyde de takdir görmüştür. 1998 yılında «Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Halk Şairi» onursal unvanını, 1999’da ise Abaza edebiyatının gelişimine katkılarından dolayı Umar Aliyev Ödülü’nü kazanmıştır.

Ancak Kerim Leonid-ıpa’nın kendisi, en önemli şeyin insanlar tarafından tanınmak olduğunu göz önünde bulundurarak her türlü resmi unvan konusunda çekimser bir tutum içerisinde olmuştur.

17 Mart 2001’de gerçekleşen Kerim Mihts Sanat Gecesi, şaire olan büyük sevgisinin bir kanıtıdır. Gece, Çerkesk’teki Devlet Dram Tiyatrosu’nun tam teşekküllü salonunda gerçekleşmiş ve büyük bir şiir kutlamasına dönüşmüştür. İnsanlar henüz hayatta iken şaire güzel sözler söyleme fırsatını yakalamıştır Şair bu gecedeki bir aydan daha kısa bir süre sonra – 12 Nisanda tarihinde aramızdan ayrılmıştır.

Kerim Mihts, vefat etmeden önce katıldığı son programlardan birinde, kendi, geçmiş yıllarını değerlendirmiş, hiçbir sinsilik olmayan hayatından memnun olduğunu, ancak kendisinden mutlu olmadığını, şüphesiz dile getirmiştir, “istediğim ve yapabileceğim şeylerin çok azını yapabildim”. Yüksek mertebelere sahip olmadığı ve servet biriktirmediği için pişmanlık duymuyordu. Onun için hayatını iyi bir insan olarak yaşaması çok daha önemliydi. Ve en çokta “gençliğinde olduğu gibi kalabilirdi” için gururluydu.

Her insan hayatında maalesef kendisi gibi olamıyor. Kerim Mihts bunu başarmıştı. Karaçaylı şair Yusuf Sozarukov bu erdemini, kalem kardeşinin vefatına ithaf ettiği dörtlük “Kral” da şöyle vurguluyor:

*Kral ve soytarı rollerini
değiştğinde
Her yerde kötülük hüküm
sürmeye başlar,
O zaman sadece dünyada bir
utanç olan kral
Bütün dünyayı soytarlara
göndererek kendi olmaya
cesaret eder.*

Georgiy Çkala.

Kerima Mihts’in, Kırım dergisinde yayınlanan şiirleri

Kırım’da yayınlanan “Beyaz Kaya” adlı edebiyat ve sanat dergisi 2021 yılı ilk sayısında, Abaza şair Kerim Mihts’in Andrey Galamaga tarafından tercüme edilen bazı şiirlerini yayınladı. Böylece, Kerim Mihts’in Rusçaya çevrilen ilk ve şimdiye kadarki tek şiir derlemesi “Dönüyorum” un yayınlanmasını sağlayan “Alaşara” Vakfı’nın çeviri projesi, yavaş -yavaş en iyi şairimizin eserlerini daha geniş kitlelere ulaştırma, Rus ve dünya edebiyat topluluğuna kazandırma amacına ulaşıyor. Bu büyük ölçüde, Andrey Galamaga’nın kitabın yayınlanmasından sonra çeşitli sanat platformlarında Mihts’in sanatını aktif olarak desteklemesi ve şiirlerinden bahsetmesinden kaynaklanmaktadır.

Abaza okuyucuların kendisine yönelttiği şükran sözlerine Andrey

Arkadiy-ıpa şöyle cevap veriyor: – Tüm Abaza halkı bana teşekkür ediyor ama ben şunu söylemek istiyorum: «Kerim’in şiirinde yer almam için bana böyle harika bir fırsat verdiğiniz için hepimize minnettarım!»

Andrey Galamaga’nın kendisi de, «Novy Klyuç» (Moskova) yayınevinden çıkan yeni kitabı, «Kılavuz» adlı şiir derlemelerinin yayınlanmasından dolayı tebrik etmeliyiz.

Yazar, büyük bir incelik gösterip, üzerine: «Sevgili Abaza dostlarıma yazardan sevgilerle!» diye bir hatıra notu düştüğü nüshayı Stavropol şehrinin Ulusal-Kültürel Özerklik «Abaza» ofisine gönderdi. Galamaga’nın kitabının geniş ve derin bir içeriğe sahip önsözünün yazarı ise soydaşımız, edebiyat eleştirmeni Pötr Çkal’dır.

Aile gelenekleri videoları

«Yeni evli Abaza Kadınları için Abaza Ailesinin Gelenekleri» projesi kapsamında Abazalar arasında aile geleneklerini konu alan ilk video filmler hazırlandı.

Bunlardan biri geleneksel bayram yemeği хлальыуа-хьылпа - хлальыуа-хьылпа’yı anlatıyor. Mutfağın ustası - İnjiç-Çukun köyünün kadın kolları başkanı Fatıma Ajy, genç kızlarla sadece yemeğin hazırlanmasının sırlarını paylaşmakla kalmıyor, aynı zamanda onunla ilgili ritüelleri ve gelenekleri de anlatıyor.

Projenin ikinci videosu, çocuğun

beşiğe ilk konulmasına adanmış bir aile kutlamasını gösteriyor.

Psij köyünün kadın kolları başkanı Zurida Açıbokuva, genç ve hamile annelere bu eyleme eşlik eden ritüelleri ve Abazaların bunlara ne anlam yüklediğini anlatıyor. Filmin bir kısmı bu çok geleneksel Abaza beşiğine ayrılmıştır. Beşiğin yapımının modern tekniği usta Amir Bic tarafından anlatılmakta.

Sırada yeni videolarda var. Ünlü kameraman Aslan Apsa, projenin kameramanlığını ve yönetmenliğini üstleniyor.

Psij çocukları uluslararası yarışma sertifikalarını aldılar

Kültür ve Yetenek Geliştirme Merkezi «Yaratıcılığın Zirvesi» (Tyumen şehri) tarafından düzenlenen ve Rusya Federasyonu’nun kültür ve sanat bakanlıklarının, kurumlarının ve departmanlarının, enformasyon desteği ile gerçekleştirilen III. Uluslararası Çocuk ve Yetişkin Yetenek Yarışması «Yaratıcı Evren»in sonuçları belli oldu. Bu yarışmada Karaçay-Çerkes’i, KÇC Kültür Bakanlığı tarafından enformasyon desteği sağlanan Psij Sanat Okulu temsil etti. Yarışmanın uzaktan katılım formatı, katılımcılar tarafından gönderilen yarışma materyallerinin video kayıtlarına dayalı olarak kazananların belirlenmesini içeriyordu.

Jüri sanatçılarımızın sanatını çok takdir etti. “Enstrümantal bölüm” adaylığında solo keman performansı ile Safiya Kışmahua 1. dereceye layık görüldü. Aynı dalda solo gitar performansı ile Dinara Hapsirokua 2. derece sahibi oldu. Ve keman topluluğu «Nastroenie» 3. derece ödüllünü aldı. Okulun bir başka ekibi - «Goryanka» da, «Koreografi. Ekip. Halk dansı» alanında 2. oldular.

Psij Sanat Okulu müdiresi Fatıma Hasan-pha Agrba başta olmak üzere tüm ekibi bu başarılarından dolayı tebrik ederiz! Çalışmalarınızda ve yaratıcılığınızda size yeni ve daha da büyük başarılar diliyoruz!

St. Petersburg şampiyonu - Edgard Tsamba

St. Petersburg'da, 17-18 yaş ve 19-22 yaş gençler arası şehir boks şampiyonası yapıldı. İkinci yaş grubu katılımcıları arasında, şu anda kuzey başkentinde yaşayan soydaşımız Edgard Tsamba da vardı. 75 kg ağırlık kategorisinde performans sergileyen Tsamba çeyrek finalde Serafim Çeranöv, yarı finalde Nikita Nikitin'i

ve finalde Sergey Akopyan'ı yenerek üç dövüşte de ezici bir zafer kazandı.

Edgard'ı tebrik ediyoruz! Bu onun sakatlanmadan sonraki ilk büyük zaferi. Boks zirvesine yükselişinde başka hiçbir şeyin ona engel olmayacağına inanıyoruz!

Mihail Çkua'nın anısına

29-31 Mart tarihlerinde, Çerkessk'teki "Yubileiny" spor salonunda Mihail Zaudin-İpa Çkua anısına 2006-2007 doğumlu gençler arasında VIII. Tüm Rusya serbest güreş turnuvası yapıldı.

Çerkes milli takımında yer aldı. İçlerinden Abdu-Rahman Kantemirov finale kalmayı ve gümüş madalya kazanmayı başardı. Geri kalanlar ödüllere bu senelik veda ettiler.

Rusya şampiyonası için bir eleme olan, Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Beden Eğitimi ve Spor Bakanlığı, Sporcu Eğitim Merkezi, Abaza bölgesi yönetimi ve Uluslararası «Alaşara» Vakfı tarafından düzenlenen turnuva, Rusya'nın 11 bölgesinden ve Abhazy'a'dan 250'den fazla katılımcıyı bir araya getirdi.

KÇC'den 8 genç daha yarışmanın kazananları oldu: Azamat Emikua, Ali İshak ve Karim Çekuev ağırlık kategorilerinde ikinci, Eldar Naimanov, Umar Kaziev, Amir Hubi, Umar İjbulat ve Azamat Botaşev üçüncü oldular.

Katılımcılar oldukça güçlüydü ve hatta - turnuvanın kazananları arasında Dağıstan'dan iki sporcu (Magomed-Said Magomedov ve Saigid Gamzaev), Çeçenistan'dan (Malik Salataev ve Muhammed Gantemirov), Stavropol Bölgesi'nden (Müslüm Makaşaripov ve Şamil Tambiev) ve Karaçay-Çerkes'ten (Dinislam Hubi ve Eldar Kataganov), ayrıca Abhazy ve Kuzey Osetya-Alanya'dan birer güreşçi (Davut Copua) (Arslanbek Abıkua) olduğu gerçeğinin de kanıtı olduğu gibi tek bir güreş okulunun net bir avantajı yoktu.

Gözlemciler, yarışmanın yüksek düzeyde organizasyonuna dikkat çekiyor. Turnuvaya KÇC Spor Bakanı Raşid Kuaban ve yardımcısı Murat Agrba da katıldılar.

Onur konukları arasında serbest güreş ilk mutlak dünya şampiyonu Ahmed Atavov, SSCB serbest güreş şampiyonasını ödülünün sahipleri Amin Hatukaev ve Rasul Çagarov da vardı.

Güreşin spor dünyasının ünlü isimlerinden Evgeniy Gurov, YouTube kanalından yarışmanın canlı yayını yaptı.

Çocuk ve Gençlik Spor Okulu «Gençlik» ve Serbest Güreş Kulübü «Abaza»nın yedi öğrencisi Karaçay-

Mihail Çkua'nın akrabaları ve arkadaşları, tüm organizatörlerin yanı sıra turnuvaya maddi destek sağlayan Muharbi Guagua, Azamat Çkua ve Vladimir Hocaa'ya teşekkürlerini sundular.

Rusya "Alyönuşka" anaokulunun örneğiyle yakından ilgilendi

25 Mart'ta Essentuki şehrinde, «Rusya Federasyonu'nun genel eğitim sisteminde Rusya halklarının dilleri» üzerine bölgeler arası bir seminer düzenlendi. Katılımcılar, Elburgan köyünün «Alyönuşka» anaokulunun müdürü Oksana Ajji'nin performansından çok etkilendiler.

«Okul Öncesi Eğitim için Federal Devlet Standardının uygulanması bağlamında etnik, kültürel değerlerin ve anadilin korunması» başlıklı raporunda, müdürlüğünü yaptığı okul öncesi kurumun çocuklara anadillerini ve ulusal kültürlerini öğretme konusundaki deneyimlerini paylaştı. Ve bu deneyim, salonda bulunan, Kuzey Kafkasya Federal Bölgesi'nin tüm bölgelerini ve federal merkezi temsil eden uzmanları şaşırttı.

Oksana Ramazan-pha:
- Herkesin bizim gibi çalıştığını ve olağanüstü bir şey anlatmadığını düşündüyordum. Ancak, tepkilere bakılırsa, kimsenin böyle bir tekniği yokmuş, diye şaşkınlığımı itiraf etti.

En son teknolojilerin ve araçların, tabletlerin, akıllı telefonların, bilgisayarların vb. çağımızda bir çocuğun boş zamanlarının neredeyse tamamını işgal ettiğini fark eden Alyönuşka'nın eğitimcileri, çocuğun dikkatini doğru yöne yönlendirmek için bir yaklaşım ve yöntem buluyor.

Oksana Ajji:
- Bunu yapmak için, Alaşara Vakfı tarafından geliştirilen ana dilde akıllı telefonlar için en son uygulamalar olan «Alfabe» ve «Sayma» çalışmalarını kullanıyoruz. Önerimiz üzerine öğrenci velileri bu uygulamaları indirip evlerde de aktif olarak kullanıyorlar. Ayrıca, Psij köyü anaokulu müdürü, «Alaşara» Vakfı üyesi, meslektaşımız Zurida Açıboka tarafından geliştirilen Abaza dilinde «Neye dokunabilirsin ve neye dokunamazsın» kartlarını, konuşan ayı yavruları, Abaza masallarına dayanan sesli performanslar, Abaza diline çevrilmiş çizgi filmler ve çok daha fazlasını kullanıyoruz. Tüm bunlara «Alaşara» Vakfı ve başkanı Musa Egzek sayesinde sahibiz ve bunu her yerde söylüyoruz.

Abaza Belediyesi İlçe Eğitim

ve Kültür Dairesi Başkanı Zemfira Martazaa'nın belirttiği üzere, ilçedeki tüm anaokulları, 2017 yılında Uluslararası Alaşara Derneği ile ortaklaşa geliştirilen aynı metodoloji ve programa göre çalışıyor.

Zemfira Magomed-pha:
- Çalışmanın sonuçları her yerde aynı değil. Bu sadece eğitimcilere bağlı değil, aynı zamanda farklı olan: bir yerde tek uluslu, başka yerde çok uluslu olan gurup öğrencilerinin durumuna da bağlı. Ancak genel olarak, çocukların dil öğrenimi önemli ölçüde iyileşmiş durumda. Daha önce Rusça yapılan törenlerin çoğu şimdi Abazaca yapılıyor. Elburgan anaokulunun bu yöndeki çalışmaları defalarca örnek gösterildi ve Karaçay-Çerkes Öğretim Çalışanları Eğitim Yükseltme Enstitüsünde, Rusya Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen cumhuriyet seminerine tavsiye edildi.

Oksana Ajji, çalışmalarında kullandığı konuşan oyuncaklar, mobil uygulamalar ve görsel araçlarla ilgili hikâyeli, resimli ve renkli sunumuyla Moskova'lı misafirleri etkilemeyi başarmıştı bile. Milli Eğitim Bakanlığı Genel Eğitim Devlet Politikası ve Yönetimi Dairesine Bağlı Anadiller, Etnik ve Kültürel Özellikler Bölüm Başkanı Anna Timofeeva, konuşan ayı yavrusuna aşık oldu.

Zemfira Martazaa:
- Ayı yavrusunu kendisine hediye ettik ve bize Rusya'nın dolaşacakları tüm bölgelerinde göstereceğini söyledi.

Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığı Yönetim Kurulu Üyesi, Ulusal Ebeveynler Birliği Koordinasyon Konseyi Genel Sekreteri Aleksey Gusev, anaokulunda kullanılan tüm yardımcı malzemelerinin bir sivil toplum kuruluşu tarafından geliştirilip üretildiği gerçeğiyle daha fazla ilgilendi. Alaşara Vakfı'nın bu malzemeleri anaokullarına ücretsiz dağıttığını öğrenince bu kurumu daha yakından tanımak istedi.

Oksana Ajji:
- «Alaşara» Vakfı ile ilgili tüm bilgilerin internette kolayca bulunabileceğini, kurumun kendi web sitesinin olduğunu ve tüm sosyal ağlarda bulunduğunu anlattım. Aleksey Vladimir-İpa tüm bilgileri yazdı ve «Alaşara»nın faaliyetlerini mutlaka takip edeceğini söyledi.

Seminerde sunumunu bitirmesinin ardından, bölgelerden birçok uzman, bazı soruları ve bu uygulamayı kullanma olasılığını netleştirmek için Oksana Ramaza-pha'nın yanına gitti.

Zemfira Martazaa:
- İş tecrübemizin, bizden çok daha fazla finansal kapasiteye sahip olan Çeçenistan ve diğer bölgelerin temsilcilerini şaşırttığını görmek sevindirici. Anna Aleksandr-pha Timofeeva'nın, bu deneyimin sadece Kuzey Kafkasya Bölgesi'ndeki değil, aynı zamanda Rusya'nın diğer bölgelerindeki uzmanları da ilgilendireceğine olan güvenini dile getirmesi ise bizim için çok büyük kıvanç -, diye sevincini dile getirdi.

Alaşara Vakfı Başkanı Musa Egzek, Abaza dilinin ve kültürünün korunmasını ve geliştirilmesini vakfın tüm çalışmalarında ön planda tutuyor ve çocuklara küçük yaşlardan itibaren aşılmasına özel önem veriyor. Anaokulu öğretmenleri ve okul öğretmenleri tarafından kullanılan tüm yardımcı materyallerin ortaya çıkması bu yöndeki aktif çalışmanın sonucuydu. Abaz-Abaza (Abaza) dilinin, edebiyatının ve tarihinin korunması ve geliştirilmesine yönelik Programın(2020 - 2026) uygulanmasında yer alan bilim camiası için de önemli görevler belirlenmiştir.

Мультимедийные мишки «Данакай» и «Сада»

Baş editör – G.K. Çekalov

Redaksiyonun adresi:
369000, Çerkessk ş., sk. Dovatora, 17.
Telefon: 8(8782)20-81-17.
E-posta: info@alashara.org

Gazete Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Bağlantı, Bilgi Teknolojileri ve Çoklu İletişim Alanında Federal Hizmetler Yönetimince kaydedilmiştir. Şehadetname Pİ No: TU09-00080 30 aralık 2015 y.

«Periodika Stavropolya» Yayın Evi» GAU SK baskısı yapılmıştır. 356240, Stavropol Bölgesi, Mihaylovsk ş., Lenina sk., 154. Sipariş 1137.
Gazete yayına eklenmiştir: grafiği 15.00, gerçek – 15.00.

Sahibi, baskı sahibi «Alaşara» Derneği: 194358, Sankt-Petersburg ş., Engel cd., d. 154/A.
İnternet sitesi: alashara.org
Tiraj – 3000 adet
Bedava olarak dağıtılıyor.

12+